

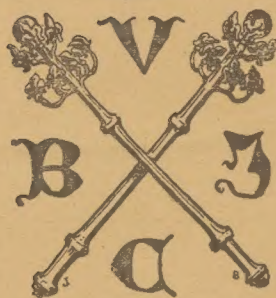
23749

II

Mus. St. D. P.

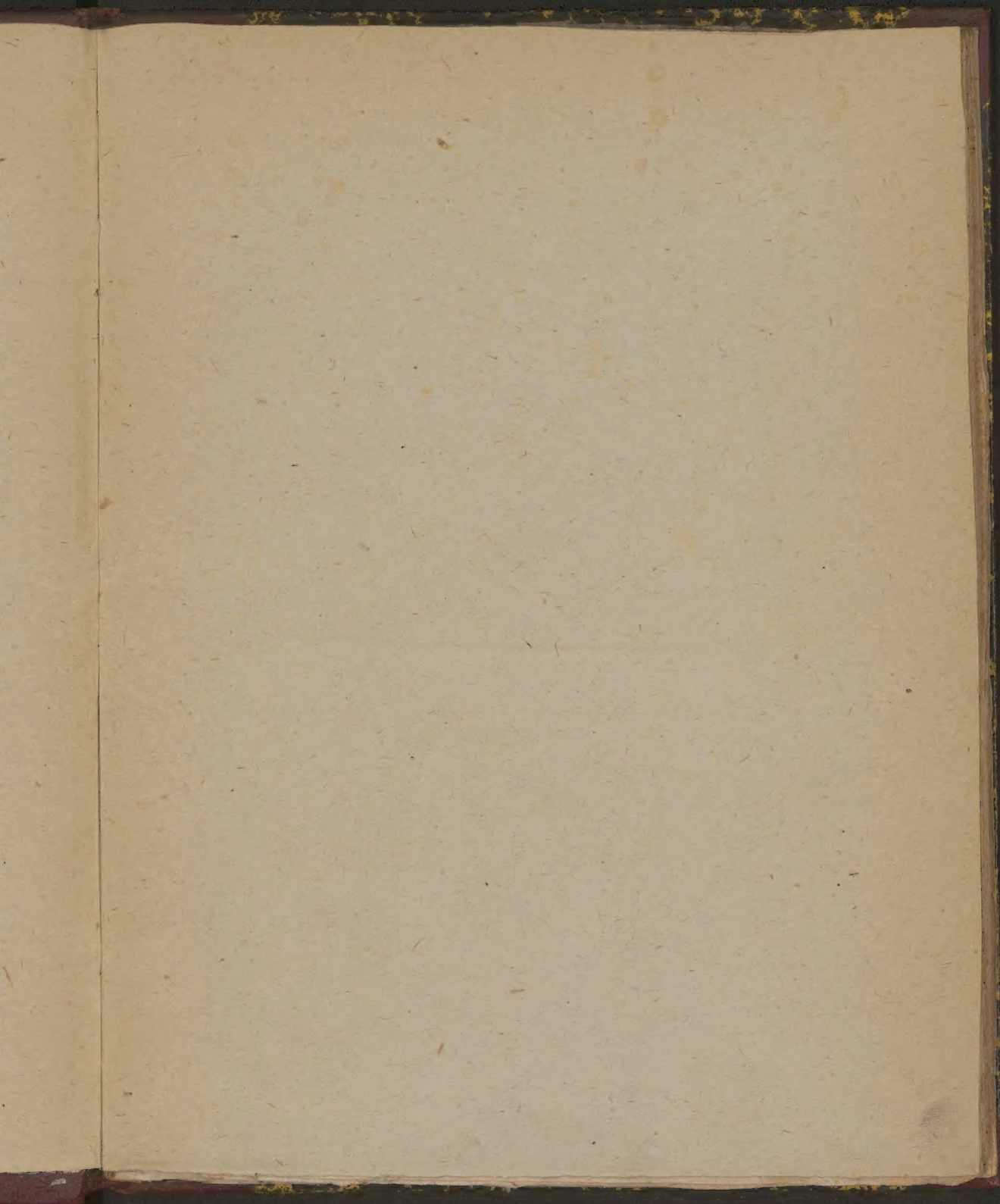

23749

III

B

A

W

S

177
AUGUSTÆ
BEICHLINGIORUM

ORIGINES.

AULÆ SAXONUM AUGUSTÆ
REGIÆQUE POLONORUM
MAGNO

CANCELLARIO

ATQUE SANCTIORI SENATORI,
ILLUSTRISSIMO DOMINO,
DOMINO

WOLFGANGO-DIETERICO

S. I. R.

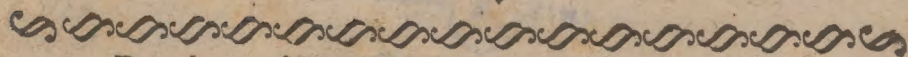
COMITI BEICHLINGIO,

Dominii perincluti Hoyersvverdensis Domino,

HEROI,

quâ datum est Summo

S.

Dresdæ apud Mauritium Bodenehr, Chalcographum.

ANNO ALTERNANTIS ÆRÆ JUBILEO,

Typis Schrötelianis.

Historia pol. 6174.

AUGUST
BEIGHINGIORUM
MAGNO
CANCELLARIO

INSTRUMENTO DOMINICO
VOLFGANGO DIETRICO

23749. II.

BIBLIOTHECA
UNIV. CRAGOVENSIS
MAGELL.

ILLUSTRISIME COMES,
DOMINE GRATIOSISIME.

Cilnius Meccenas, Hetruriæ regibus atavis editus, summis in deliciis erat suo **AUGUSTO**, quem Divum genus atque servatorem mundi gentes per orbem terrarum passim salutabant. Uterque delectabatur familiaritate & consortio P. Virgilii Maronis & Q. Horatii Flacci poetarum non sui tantum seculi, sed omnis ævi inter Romanos principum, qui utriusque heroicæ virtutes & gloriosè gesta carmine, quæ humano datum ingenio est, summò decantarent. Id quod impulit J. B. Mantuanum, Italum, utriusque memoriæ & laudibus quasi diæterio quodam alludere:

Sint Meccenates, non deerunt fortè Marones,
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.

Uti nullus *felicior Augusto*, ita nemo *melior Trajano*: Huic C. Plinius junior Novocomensis, vir

P R Æ F A T I O.

eloquentia, virtute & sanctitate vitæ atque morum (a) aut maximus ipse, aut inter maximos seculi sui viros reputandus, Panegyricum dixit omni elegio nobiliorem.

Carolus ille *Magnus*, [cui universa Germania, & imprimis Saxonia nostra, cum boreali tractu, initia debet nominis Christiani, longamque seriem Episcopatum & Archileteriorum, quæ asceteria quondam erant pietatis, eruditionis & virtutum, funditus excitatorum] vitæ gestorumque præconem aluit *Eginhardum*, Saxonem, generum suum, aulaeque regiae Cancellarium & Historicum, elegantiam & puritatem dictionis omnium sui ævi principem (b). Summum Imperii culmen ad Germanos translatus primi intra Germaniam firmarunt Saxones, magni illius *Vvittekindi* gloriosissima propago, duo *Henrici* & tres *Ottones Augusti*: horum laudes meritaque istius ævi ferè unus scriptor, *Ditmarus*, Antistes *Merseburgensis*, *Misnicæ* ditionis, ex Comitibus Saxonie oriundus, nobili *Commentario* posteritati commendavit. Ille enim est (c), cujus fidelissimis lucubrationibus in hac rudis ævi caligine veluti face utimur: cujus *Chronicon*, unicum huius ævi thesaurum, jam olim par fuerat erui ex tenebris, vel unius *Henrici* [Aucupis] Imperatoris causâ, cujus acta complectitur, ne damnum optimi fortissimique Saxonis res una sepultæ deliterent.

Quid

(a) Augusti elogio Buchneri. (b) Judice G. S. Vossio in Tr. de Hist. lat.

(c) Verbis utor Andr. Brunneri P. II. Annal. Boj. L. IX. f. 677.

PRÆFATIO.

Quid de **AUGUSTO** nostro? Qui, uti veris-
simus nominis interpres, undiqve augustus & sibi sem-
per similis, omni fortunam (ut Lucani verbis utar) pro-
vocat horâ,

- - - *Curibus* parvis & paupere terra

Missus in imperium magnum (a);

ex Principe Princeps-Elector, ex Electore delectus tam
vasti imperii Rex, tot contra nitentium competitor, vi-
ctor, Triumphator, semper superior, omnibus impar: di-
vini Platonis edictum secum reputando, *nullam fe-
liciore rempublicam esse, quàm ubi do-
cti regnant, aut principes philosophantur*,
armis consilia potius habens, utriusque aulae, & regiae &
electoralis, regimen Consiliariis munivit, dexteritatis at-
que eruditionis gloriâ præfulgidis: virtute duce, comite
fortunâ, fortunante DEO, ipse regium conscendens soli-
um Polonorum, augustæ prosapiæ VVittekindorum rega-
le decus restituit, idque post extinctum **HENRI-
CUM I.** Germanorum semper-Augustum, omni en-
comio majorem, cœloque suo redonatos *Ottones*

A 3

augu-

(a) Virgil. Æneid. VI. §. 812. seq. Hoc Cumana Sybillæ de Ænea vaticini-
um Lusû fortuario (nec sine augurio) obtigit in erudita societate Patavi-
nâ, Saxoniae nostræ quondam Alexandro, MAURITIO, quem uti in-
comparabili Martia virtute, ita atavum AUGUSTUM (fratrem Mauri-
tii, & heredem-successorem), augustali fulgore æquat augustissimus Rex
noster.

P R A E F A T I O.

augustissimos, suæ gentis primus: Lineæ verò suæ
VVettinensis, quæ VVittekindum juniorem proavum ha-
bet Rex omnium primus, omnium augustissimus. VI-
VAT AUGUSTISSIMUS REX NOSTER (veteri for-
mulâ, sed voto semper novô) FELICIOR AUGUSTO,
MELIOR TRAJANO!

Hujus verò sidera, & regnandi artibus, & doctrinæ
sublimioris cultu conspicua, dum animò contemplor;
Concede. *DOMINE*, ut in Laudes Tuas ferar!
Cum quò veterum, aureæ illius Romæ procerum, sat
aptè Te conferam, digniorem *Mecænate* non video:
Qui augustis natus atavis Cor *Augusti* tenes, regio
sanguine clarus Regi assides, Augustæ aulæ delectus Pur-
puratus splendore regiam completes, consiliis firmas: San-
ctior *Augusti* Senator, & magni Sigilli Custos, secre-
ta aulæ dirigis: allectus regni particeps, & belli & pacis
ardua venerabili ore manûque moderaris: qui *Cilnii*
instar illius inter illustres Patriæ, aulæque Augustæ Eru-
ditos, principatum obtines, & eruditis faves, devotos
foves, fovendoque juvas. Sed, ô quàm (b).

Pulchrum eminere est inter illustres viros,
Consulere patriæ, parcere afflictis, ferâ
Cæde abstinere, tempus atque iræ dare,
Orbi quietem, seculo pacem suo!

Hæc summa virtus, petitur hæc coelum viâ.

(b) Verba Senecæ.

Ut

P R Æ F A T I O.

Ut verò ad id me accingam, quod cardo propositi est, ab
 suæ origine repetiturus tum vetustatem nominis, cum gloriam
 gentis *Beichlingianæ*, & alti Stemmatitis propaginem, quæ san-
 guine Reges attingit (a) ipsamque augustam Saxonum quon-
 dam Domum, & Principes Imperii affinitate æquat: maxime
 doleo, Vulcani & Martis nequitiis chronicos gentis Libros
 primarios jamdudum periisse: Hinc, quæ in medium produ-
 cturus sum, plurium annorum spatiò hinc-inde, quasi spar-
 sa Sibyllæ folia colligere necesse habui, in id maxime intentus,
 universi Misiici & Saxonici nominis, Nobilitatis. & ipsius Pa-
 triæ adeò gloriosissimæ, antiquitates & momenta, singula
 atque universa pro virili eruere, styloque adornata historico
 aptiori ordine ac methodo posteritate redonare.

(a) Testes hujus elogii allego, post Ditmarum & Monachum Bigaugg, apud
 Maderum, Geo. Fabricium l. III. Origg. Sax. f. 338. Albinum in Chron.
 Misi. Tit. XIX. & in Progymn. novæ Sax. Hist. p. 121. item in Geneal.
 Comitum Leisnic, sub Wiperto III. Groicenses, Sigism. à Bircken & Ne-
 potem Sax. Tab. IV. Geneal. Wittek. Lit. H. hisque plures tam vete-
 res quam recentiores, inque his Andr. Hoppenrodium in Albo, f. Ge-
 neal. Principp. & nobilium Familiarum, per mille annos in Saxonia flo-
 rentium &c. & Eliam Reusnerum in Auditorio Basil. operis Geneal. Ca-
 thol. fol. 117. Venerabilem Spenerum P. II. Op. Herald. fol. 302. No-
 tandâ imprimis verba Albini in hist. Wiperr. III. c. L. Fuit autem CUNO
 Comes Bichlingensis è Saxonica Wittekindæ familia serenissima oriun-
 dus, ideoque & *nobilissimus Princeps* à Pegaviensi dicitur, filius videlicet
 Ottonis, Saxonie Bavarieque Ducis, qui & Vllurgianus interdum dictus
 est, & hostis Henrici IV. Imp. præcipuus fuit in Saxonia, pater Henrici
 Crassi Comitæ Northemii in Frisia occisi. Ab hoc Cune f. Conrado,
 cum vetus illa Stirps Bichlingensium, quæ in Chronicis Thuring. à Julii
 Cæs. temporibus fabulosè, ut puto, deducitur, extincta esset, novam Co-
 mitum Bichlingensium familiam fundavit, quæ paulò ante nostra tempo-
 ra & ipsa desit, & cujus bona nobilissima Wertherorum familia nunc te-
 net &c. hæc Albinus. add. Brotusius in Chron. Saxo-Halensi p. 30. &
 26. ubi ex vetusto catastro s. catalogo Procerum Saxonie, tempore Con-
 stantini Pogonati consignato, 3400. vasallos militares *Baroni Beichlingio*
 assignat, militiae Saxonice partem ordinariam & quasi hæreditariam
 constituentes, circa A. C. 690.

PrimiComi-
tes Beich-
lingani.

R Omanam *BEICHLINGIORUM* originem, ex vetusto quodam MSCrô Thuringico celebrat *Wolfgangus Wertherus*, brevi quadam historia, quam *Arci Beichlinganæ*, emptionis jure ad gentem suam translatae atque ab se splendide instauratae. A. clo lo LIII. inscribi curavit. Primum fundatorem Sedis Beichlinganæ ad Onestrum, primi Imperatoris Romani atque fundatoris Monarchiæ Christianæ, C. Julii Cæsaris temporibus in has oras appulisse, non equidem repugno, non ignarus eorum, quæ Chronicon Colonienſe tradit, aliquot nobiles & illustres familias ductû C. Julii Cæs. & M. Ulpii Trajani Imp. ad Littora Rheni pervenisse, sensatim moribus Germanorum assuetos Rhenum superasse, nummis instructos sedes sibi hinc-inde per Germaniam magnam ac feram (uti cultiori Romæ tunc audiebat hæc Trans-Rhenana) elegisse atque fundasse, inque his nobiles Liskerchios, Barones Wildenfelsios & Romhildenses, Comites Hennebergios, & hos ipsos *Beichlingios*: ex quibus Annales celebrant vetustissimi *ERPO.VEM* quendam, conditorem urbis Thuringiæ, *ERFURTI*, teste veteri rhytmô, quem Marcus Wagnerus Frimariensis, S. Cæs. Maj. Antiquitatum Inquisitor per Europam (ita audire maluit) in *Regno suo Thuringiæ* parietibus cœnobiorum suo tempore adscriptum allegat:

ERP Baro (b) de *BEICHLING* urbem fundavit in oris Tyrigetis, *ERPFURT* præclarô nomine dictam.

Erphurdum inquam, at quantam urbem, quam non urbem sed orbem Thuringiæ [b] vulgus Thuringorum salutat. Hanc inquam Beichlingius s. Comes s. Baro (c) fundasse perhibe-

(b) Die Haupt-Stadt in ganz Thüringen ist Erfurt/ welche der gemeine Mann das ganze Land nennet &c. ita legitur ap. Adr. Beyerum in Geogr. Jen. p. 107.

(c) Antè Carolum M. Comitum titulus Germanis nostris trans-Rhenanis ignotus penè fuit atque infvetus, qui terras suas per pagos dividebant, pagos Dominiis s. Baronatibus, distinguebant, & Principes pa-

hibetur, seculô post C. N. quinto æterna nominis Beichlingianæ gloriâ.

Circa A. C. DCCCCXXX. gloriosissimus Saxo, *Henricus I.* per totam Germaniam & fines Imperii Romani rerum potiri cœpit, inter hæreditarias dictiones, quas a patre Ottone, magno Saxone ad Visurgim, acceperat, Thuringiam quoque numerans, caput Thuringiæ Erphurtum mœniis primus cinxit, oppida & arces ab injustis inuasoribus occupatas passim vindicavit, suum cuique restituit, Proceres Thuringiæ beneficiario jure sibi obligavit, quorum ditiones, cum unus alterque mascula finè prole decederet, patrimonio Principum, tunc Imp. accreverunt, inque his successu temporis Beichlinga. Hanc ultimis annis *Otonis M.*, Henrici primogeniti Imp. Augusti adhuc, tenuit *Dietericus* DIETERI-
Beichlingius, quem ludis equestribus, A. C. DCCCLXIX. CUS.
solennissime Martisburgi celebratis, atque à Ridaco Marchione Misniæ institutis, interfuisse legimus in libb. Trojaminum Germanorum (d).

Extinctâ hac nobili Romanâ (e) ut traditum est fami- Moderni
lia, quod tempore *Henrici II.* s. Sancti, ultimi augustæ Sa- Comites
xonum familiæ Imperatoris, accidisse reor, *Beichlingana*, di- Beichlingi-

B

tio

gorum eligebant. Factum indè, ut, quos Comitum dignitate ornaverant Carolus Imperator, atq; beneficiariis districtibus sibi devinxerat Barones, utroq; axiome (des H. R. R. Grafen und Edle Herren) innotescere malebant, e. g. *Marck und edle Herrsch Landsberg/ Graff und Edler Herr zu Supplinburg/ Mansfeld/ &c.* ut minus adeò mirum sit, *Erponem*, qui prima rudimenta Erphurti jecit, Baronis potius quam Comitum *Beichlingii* titulo insigniri. Astipulantur nostræ sententiæ Brotusius in Geneal. Principum Anhalt. ubi specificè nominantur die Edlen Herren zu Engern/ Ascanien/ *Beichlingen/ Lippe/ Hoyer/ Epickelberg/ &c.* Reineccius, von der Weisner Ankunfft und des Adels Herkommen/ & Spangenb. im Adelsp.

[d] Add. Münsterus L. III. Cosmog. cap. 449. num. 4.

(e) Num intermedia quædam familia Saxonica Romanam hanc intercesserit & illam, quæ in *Conrado* demum cœpit, Ottonis Visurgani filio, ex

tio pervenit ad *CONRADUM* sive *CUNONEM*, Heinrici Aucupis, Imp. gloriosissimi, ex *Ottone*, Saxonum ad Visurgim atque Bavarorum Duce, trinepotem, qui primus apagogii sorte (als ein abgetheilter Herr) *Comitis Palatini Saxonici & Beichlingiani* titulò uti cœpit, sedemque sibi ac posteris elegit arcem *Beichlinganam*. Hujus, uti alti Stemmatibus, cujus apicem, *DOMINE*, tenes, fundatoris origines repetere, non supervacaneum erit. *WITTEKINDUS* Magnus, ultimus Regum, primus Ducum utriusque Saxonie, tot Regum, Principum, Comitum, communis radix, primam thori sociam habuit *Gevam*. Gothorici Danorum

Re-

Augusta Impp. Sax. familiâ oriundo, & ad nostram usq; ætatem perdurat, scrupulum non levem movent, quæ adducit Spangenbergius P. II. *Nidel-Op. Lib. VII. c. 18. vom Sächß. Adel. ex magnificis Thuringia viris* (ita Pontifici Rom. in literis ad Bonifacium, Thuringorum Apostolum, circa A. C. 720. perscriptis audiunt apud Leznerum in V. B.) primariis Saxonum familiis atq; proceribus annumeratos quoq; fuisse *Beichlingios*, è quibus Tetrarchas suos pace bellòq; potentes eligere, Saxones consueverant. Hos non nisi indigenas Saxones ad summam rerum admisisse, facile comprobabit, qui genium Saxonum vel leviter perspectum habet, quippe quibus Romanum nomen & omne exterum imperium infestum erat. Accedit, post extirpatos Thuringie reges omnem terram, quæ à sinistra Onestri ripa Hercyniam versus tendit, victores Saxones sibi vendicasse. nominisq; sui monumentum, & quasi terminum utriq; terræ, excitasse Saxoburgum, in territorio vetustissimi Comitatus *Beichlingiani*. Confer chron. Thur. Anon. quod 1685. Gothæ prodit p. 494. Verba supra allegata Spangenbergii moverunt, ut videtur, eruditum Autorem Chron. Thur. modò dicti, p. 232. lin. 4. ut crederet, *Beichlingios quondam habitasse in Saxoniâ*, cum tamen ipsi Saxones ditionem Beichlinganam cis-onestranam, Hercyniam versus sitam, jure belli (temporibus nimirum Theodorici Austrasie & Hermensfriedi ultimi Thuringorum regum, trecentis annis antè Carolum & Wittekindum M.) finibus suis asseruerint ad tempus, quæ hodiernum Thuringie adscribitur ut antè, mutato rerum statu sub Landgraviis, cum Ludovici Schönburgii neq; os primi hereditarii titulò à socero suo, Lothario Saxone, insigniretur. Distinguendum adeò in-

AUGUSTA BEICHLINGIORUM ORIBO. H

Regis filiam, matrem *WIPERTI*, Ducis Saxoniae, Angriae, Westphaliaeque, natu majoris Wittekindi filii : Hic cum *Sintecillâ*, Radebothi Frisonum Principis filia, genuit *BRUNONEM*, Saxonum Ducem : cujus frater, Wiggpertus Ringelhemius, familiam Comitum Oldenburgensium, modernorumque Regum Daniae & Ducum Holsatiae fundavit, fundator simul arcis Oldenburgiae. Brunoni peperit *Svana*, Wolfradi Rothenfahnenfis Comititis, à quô Montfortii Duces descendunt, filia *LUDOLFUM*, ob res contra Normannos Vandalosque fortiter gestas ab Imp. Ludovico IV. declaratum primum magnum Ducem Saxonia, ex *Odâ*, Willegisi Francorum oriental. Ducis filiâ (centum septemque annorum, cum vivis excederet matronâ) patrem factum magni illius *OTTONIS* ad Visurgim (f), augustae Saxonum Familiae gloriosissimi conditoris, electi Romanorum Regis &c.

B 2

Hic

ter Saxones & inter Saxoniam, habitârunt quidem inter Saxones (novos & quasi intercalares partis Thuringiae victores-colonos) *Beichlingii*, sed non in Saxoniâ. *Dietericum* verò illum *Beichlingium*, quem ludis Circensibus Merseburgicis A. C. 968. interfuisse audivimus, familiae intermediae Saxonicae [si tamen quaedam Romanam illam, hancque Wittekindeam, de qua jam dicturi sumus, intercessit] accensendum esse reor, & fortè ultimum suae stirpis, quae Tetrarchas quondam Saxonibus dedit. Superaddimus verba Petri Albinii in Progymn. Novæ Sax. Hist. p. 23. quae tamen eandem ferè cum sententiâ Thuringi illius censuram merentur : Bichlingensis Familia, cui in Thuringia cognominis arx est, cum sola ex Thuringicis familiis referatur inter Saxonicas, opinor, hujus nominis fuisse in Saxonia, unde in Thuringiam deinde profecti sint. Constat quidem, Bichlingensem Familiam conditam esse ab Ottonis, Ducis Visurgani & Bavariae, qui sub Henrico IV. vixit, posteris. Enzelis inter Westphalicas ponit : qui alias de Swartzburgia, Glichenfi, Orlamundana & Vinariensi dicit, ex Gothis esse oriundas, &c. Hæc Albinus.

(f) Ob potentiam & auctoritatem, quâ omnes Germaniae Principes antebant, communi elogiâ salutatus, *der grosse Herzog an der Weser*.

VI.

Hic enim cum *Hedwige*, Arnolphi Imp. filia augustali, post Brunonem & Dancwerum, Brunonis vici, & Domus simul Brunsvicensis primævæ conditores, progeniuit *HEINRICUM I.*, quem *AUCUPIS* caractere antiquitas distinxit, (g) primum è Saxonibus, & ipsis Germanis post extinctos Carolingos Imperii Romano-Germanici Semper-Augustum: cuius immortalibus meritis, & rebus pace belloque, domi forisque stupendè gestis, non statuat Germania debet, sed seipsam, summamque rerum. Hujus enim atque filiorum, Ottonum augustissimorum gloria, fortibus pariter ausis & maximis victoriis insignium,

transcendit omnis temporis historias.

VII.

Post fata Hatburgis Merseburgicæ *HENRICUS* gloriosissime dictus secunda vota dedit *Mathildi*, agnati sui *Dieterici*, Comitis Ringelhemii atque Oldenburgensis filiae, cum quâ progenitus est (post *OTTONEM* illum augustissimum, quem Magni elogiò antiquitas insignivit) *HENRICUS*, primarius Dux Bavariae, bellis Bavaricis, Italicis, Hungaricis &c. gloriosus, pater *BRUNONIS* (cujus ex fratre Henrico nepos,

IX.

(g) Submonendus hic nobis L. B., non deesse, qui Henricum hunc Aucupem cum suis majoribus à *Brunone*, fratre Wittekindi M. deducere malint, inq; his Spalatinum, Agricola, Fabricium, Dav. Chytræum, pugnacem in contra sentientes Scriptorem: nos suis de causis secuti, h. l. sumus Albertum Crantzium, communem Saxonum Historicum, sat celebrem satis antiquum: quem etiam secutus est Petrus Albinus & Elias Reutherus in vasto opere Genealogico, & qui hos sequuntur, Sigismundus Benelius in Theatro Sax. & Nepos Saxonicus, Autores Scholasticis probati. Neq; improbare sententiam nostram videtur magni apud nos frates nominis Historicus, C. S. Schurtzfl. in pereruditâ Diss. de Wittekindo M. ff. 6. & 14. insertâ simul Tab. Wittekindi. sed & editore in præfixâ Tab. General. Chronici Ditmari Merseb. Primarii Augustæ Saxonum Familiae Scriptoris, & coævi, cujus laudes supra recensuimus. Brunonem verò, fratrem Wittekindi, ætate vita decessisse multi credunt,

pos, Henricus Sanctus, Familiam Saxonum Augustam terminavit) Brunonis via Domini & Marchionis Saxonici, matre *Juditha*, Arnulphi Alastoris, Bavarorum tunc Regis & Anti-Cæsaris, filiâ prognati. Hic cum *Hildeswinda* Comite Croatiae familiam propagavit in **BRUNONE**, uti nominis paterni ita possessionum unicô hærede, qvi matrimonium iniit cum *Gisela* Henetorum Principe: Hanc post fata Brunonis thori sociam ascivit Ernestus Dux Sveviæ, hocqve demortuo Conradus Saliquus, Rom. Imp. Duxqve Burgundia &c. Filius Brunonis & Gisela hujus augustæ celebratur **LUDOLPHUS**, Marchio Thuringiæ, qvi Merseburgi [ubi & ossa ejus super sunt) decedens reliquit ex *Hiltrudi*, Balduini II. Flandriæ Comitis filia, post Ecbertum fortem bellatorem & conditorem Gvelfherbyti, & Brunonem IIX. prælio extinctum, indeqve Hermannum Comitem Palat. Saxoniae &c. **OTTONEM** demum illum, magnum (ita Genealogicis audit) Saxonem ad Visurgim, Ducem Bavariae, Comitem Northemii &c. **BEICHLINGIANÆ** Familiæ Conditorem in **CUNONE** sive **CONRADO**, cum *Cunissa* s. *Conradinâ*, Principe Bavariae progenitô, Palatino Sax. & **COMITE BEICHLINGIANO**, Familiæ suæ augustalis primô. Frater Conradi natû major, *Henricus Crassus*, Comes Northemii, gloriosa morte desit in debellandis Frisiis infidelibus, relinquens ex *Gertrudi*, Ecberti I Marchionis Saxo-Brunsvicensis (h) filia-hærede 1. Hermannum, Antistitem

IX.

X.

XI.

XII.

Conradus
primus Comes Beich-
ling. & A.
103.

B 3

Colo-

(h) Magna est confusio Scriptorum inter duos Ecbertos Saxoniatotidemq; *Eccardos* Misniae, Marchionis utrinq; patrem & filium, utrosq; de principatû Thuringiæ participantes. *Ecbertum II.* primi filium, Marchionem Sax. & Thuringiæ, cum terris suis exire allaboraret *Dedol.* Marchio Lusatie, Burgeravius Sorbaciensis, Comes Wettinensis (cujus uxor erat Bertha, Wiperti sen. Groic. filia) nec tamen posset, arcem *Beichlingianæ* armatâ manû invadere, sed poenas injustæ occupationis dedisse propriis ministris, legitur: p. ad *Elm. Reusnerum* (& quos ille prævios habet) in *Geneal. Wittek.* fol. 173. ad A. C. 1061, add. *Chron.*

Coloniensem. S. I. R. per ditiones Italicas Archi-Cancellarium & Principem-Electorem : 2. filiam-hæredem Richsam, quam in Lotharii Saxonis Imp. augustô thalamo reliquit : 3. filiam Gertrudim, Henrico seniori Marchioni Misniæ desponsatam primâ vice, alterâ verò Conrado, Electori-Palatino Rheni. Minor natû *CUNONIS* frater *Siegefridus*, Comes Bomenburgius, filium habuit cognominem, hujus nominis tertium, quem *Comitis* quoque *Beichlingii* titulô ornat Wolfg. Lazius, Historiogr. Cæsar. De quô tamen nostri nihil certi affirmant (i). Sorores *CUNONIS* nostri (primi *Comitis*) fuere 1. Ida, Thimoni Marchioni Misniæ primô voto desponsata, secundô Gebhardo Comiti Qverfurtano : 2. Adelinda, Gvelphî IV. Bavarorum Ducis uxor. Ad liberos *CUNONIS* s. *CONRADI BEICHLINGII* devenio, in quibus numerantur duo filii & quinque filiæ, nobilissimis Saxonie & Thuringiæ Principibus elocatae, sed maritos earum nondum indagare licuit (k) præter unicam Cunegundam, de quâ mox dicturi sumus. *SIEGEFRIDUS* hujus nominis II. patri Cunoni successit, secundus ordine, sed primus natus hujus familiæ augustalis *Comes Beich-*

Siegefridus
II. Comes
Beichl. primus natus.

© A. 1113.

Thur. Anon. suprâ alleg. p. 420. & qui primo loco nominandus erat, G. Fabricius in Annal. Misn. ad eundem Annum, cujus verba sunt : Dedo Marchio Misn. rebellis Imperatori, *Beichlingô* arce Thuringorum vetere, quam tuebatur, expugnata, interficitur à ministro proprio, & permissû Imperatoris Misnam transfertur ad sepulchra majorum, quæ in medio basilicæ templi cathedralis tum fuerunt. Illustratur his sententia nostra supra adducta, post extinctam primam illam Comitum Beichling. familiam, arcem & Comitatum *Beichlingianum* mansisse apud Inpp. Saxonicos usq; ad *Canonem* illum Palatinum Saxon. & primum Comitem Beichlingensem, qui A. 1103. sicarii manû periit Alvenslebbii, cujus posterî ad hunc usq; diem nomen & scutum Beichling. servant. *

(i) Verba Fabricii lib. Orig. Sax. f. 366.

(k) Verba Albini in Geneal. Com. Leisn. sub Wiperto III.

Alter

(1) Ita legitur in veteri MSCto ap. Maderum de Fundatione Cœnobii Bægaug. Decetere ut clarior extet hujus Siegesfridi, primi nati, ejusq; patris Cunonis, primi Comitis Beichlingii, & avi Ottonis, illustrissimæ Familiæ Conditoris, augustalis origo, præter suprâ allegata testimonia, verba huc repetimus Georg. Fabricii Lib. III. Orig. Sax. fol. 38. Historici El. Sax. fide satis digni atq; probati; OTTO III. (recentioribus Geneal. Vtus audit) Dux Saxo-Bavariæ, Ludolphi filius, Henrici I. Imp. trinepos, cum Cunissa Bavaricâ genuit Cunonem, Comitem Beichlingi & Northemii, à quo Comitum Beichlingiorum, qvi annis superioribus ditionem suam, gubernante Duce Saxonie Georgiô, Joanni Wërthero Equiti vendiderunt, deducta fuit progenies &c. Multus adhæc est laudatus Autor in laudibus laudatissimi Progenitoris Ottonis c. l. f. 365. Superaddimus quoq; verba P. Allini in Chron. Mith. Tit. XIX. von Geschlechtern/ so aus dem alten Sächß. Stamme Wittekindi M. entsprossen/ Num. IV. das Geschlecht der Grafen von Beichlingen ist entstanden von Cunone oder Conrado. dem Bruder Herzog Heinrichs des feisten/ den man den Grafen von Nordheimb genannt/ dem Sohne Herzog Ottens von der Weser/ welcher auch Bayern inne gehabt.

Otto Com.
Beichling.
ad An. 1120

Dux Cune-
gund. Beichl

Alter CUNONIS s. CONRADI primi Comititis Beichlingiani filius OTTO, successit fratri nefanda cæde perempto, Siegefriedo, A. C. cix. in possessione perincluti Comitatus Beichlingiani: cujus soror, matri cognominis (reliquarum enim quatuor nomina & illustrissima fœdera, quæ cum Principibus Saxonie & Thuringie, uti supra monuimus, inierunt, ignorantur) *Cunegunda* nupsit *Wiperto* Groicensi *Juniori*, unô eodemq; die, quo mater Ottonis & *Cunegundæ*. *Cunonis* sæpius laudati relicta vidua, *Cunegunda*, secunda vota dedit patri *Wiperti*, *Wiperto Seniori*, tunc Marchioni Orientali Lusatieq; & Comiti Groicensi. Rarum omninô exemplum, duo *Wiperti*, duæ *Cunegundæ*, Pater & filius, mater & filia, viduus & vidua, Princeps Juventutis

* Insignia Comitum augustalis hujus Familie ne transeam, submonendum duxi, variantes Heraldicorum picturas, non admodum equidem discrepantes, hic adverti. Spangenbergius P. II. *Adels. Sp.* fol. 327. b. aream pingit argenteam, binis fasciis nigris distinctam. Idem scutum, ejusdemq; coloris, totidemq; fasciis (barbare uterq; trabes substituit, terminò peritioribus artis heraldicæ, & ipsis instrumentis Augustæ Curie S. Imperii ignotò) sed miniò tinctas pingit Siebmacherus P. II. libri armonialis A. 1605. Norimbergæ evulgati p. 19. Lacinias utrinq; dependentes argento & minio tingit, scuto galeam imponit deauratam, galeæ diadema aureum, coronæ pileum (perperam columnam vocat vulgus pictorum) vetustissimæ formæ oblongum orientalem, tribus plumis s. speculis vestitum pavoninis, scuto similem: adeoq; eundem planè, qualis castidi Ducali Sax. supereminet, excepto solò numero & colore fasciarum. Quenam facies armorum appareat in illustri Familie Conditorio Colledano, tot sæcula perenni, nondum, quod doleo, propius scrutari licuit: nùm Spangenbergio vela pandat, an Siebmachero, artis cœtera satis gnaro & attento. Distiteri adhuc nequeo, pictorum incuria & phantasia in Insigniis non rarò mutari, quæ mutare est nefas. Ita pileo Beichlingiano locò plumarum pavonis impositas alas aquilinas affirmant, in Templo Hoyersw. oppidano vetustæ picturæ, cœtera ejusdem formæ, qualem Equitris Familia Beichlingiorum (quæ pares omninô cum Comitibus sui nominis origines sanguinemq; ducit,

tis Virginumque virago, undique pares disparesque, uno eodemque die gamicas festivitates celebrant. Utriusque, & matris & filiae illustrissimæ, brevem historiam exhibet suprâ allegatus Autor Foundationis Cœnobii Bigaugiensis apud Maderum: iisdemq; ferè verbis Monachus Pegaviensis in Historia Wipertorum, quam in vernaculam transtulit Reinerus Reineccius, cujus (cùm Monachorum stylus obscurum Fraternitatis ævum nimium quantum sapiat, & facile nauseam creet Lectori) verba h. l. subnectere consultius duximus: Im Jahr Christi 1110. als Graff Wiprecht von Groitzsch/ (Marggraff im Osterlande und Lausitz/ Burggraff zu Magdeburg und Leips-

C

nig/

ultimisque temporibus, id quod ex Arbore gentilitia fronti hujus opelle præfixa satis liquet, Colledam adhuc tenuit, clinodium quasi totius Comitatus & illustris Familiæ Conditorium) ad hunc usque diem in Insigniis circumfert. Hæc levi admodum distinctionis notâ, more Familiis illustribus recepto, coccineum scutum unica fascia argentea, auro variegatâ (quod pictorum additamentum est) transversum secat, ornamenta cassidi scuto analogâ imponit, ejusdem, quam descripsimus, formæ ex Siebmachero. Hanc antiquissimam ipsius Comitatus vetustissimi tesseram esse censeo, & si quid duplicatum est, ab ipsis Comitibus vergentis ævi mutatum arbitror. Simplicitate Insignium nihil antiquius. Id quod advertere licet in Scuto Archi-Ducum Austriæ, & ipsius adeo augustissimæ Domûs, fontis Nobilitatis Europæ, sed & Regum & Ducum Burgundiæ, Marchionum de Landsberg, Wipertorum Groicensium, Comitum de Sommerseburg, Isenburg Thuring., Arnshaug, Ballenstat, Lauterburg, Lahr, Meurs, Viande, Weissenfels, Zorbeck &c. Baronum de Gersdorff, Pallant, Qverfurt, Roggendorff, Schœnburg, Utrecht &c. Nobilium ab Arnimb, Bosen, Campen, Closter, Creutz, Ebeleben, Erdmansdorff, Feilitzsch, Grunaw, Harras, Hessler, Hoym, Kitzscher, Körbitz, Maltitz & Miltitz, Minckwitz, Mergenthal, Nismitz, Planitz, Poigk, Ponickaw, Raben, Rauchhaupt, Redern, Rixleben, Schœnfels, Schweinitz, Trützschler, Vitzdum, Volckstât, Wahren, Watzdorff, Witzleben, Zschirnhausen &c. quæ nihil ferè, nisi fascias aut simplices colores, unicamque cassidem præsentant. Sed de his alio locò & tempore.

nig/ Herr zu Rudipin/ Risyu/ Gera/ O: la Emburg/ Dornburg/
 Eckartsberga und des Schwanfeldes/ it. ita legitur apud Brotu-
 fium in vita ejus, ex variis documentis compilata) des Leides
 wegen seines Gemahls (Judithæ, Vratislai primi Bohemorum
 Regis filia) ein wenig vergessen/ hat er die hohe Nothdurfft erach-
 tet/ daß er sich wiederum verheyrathe: ward derohalben schlußig/ des
 theuren Fürsten/ Herrn Cunonis zu Beichlingen nachgelassene
 Witbe Cunegund zu freyen. Nun hatte dieselbe ihr vorgenen-
 men im Wicken-Stande zu verbleiben/ und wolte aus solchem Bes-
 denken anfangs diesem Unsinnen gang nicht statt geben. Als Sie
 aber folgendes ihre Verwandten und Bekannten (derer sie dann von ih-
 rem Herrn gnug erlebet) hierüber zu Rath gezogen/ hat sie mehr aus
 beweglichen Ursachen als Gutwilligkeit drein gewilligt. Denn eben
 diejenigen/ durch dero Betrug ihr Herr/ der sich keines argen versehen
 hatte/ heimisch und wieder alle Billigkeit war ermordet worden/ se-
 ten ihr hart zu. Diese waren Edelgeer von Jlesfeld und Kersten
 (Christian) von Rotenburg. Derowegen als Graff Wiprecht ihre
 Bewilligung vernommen/ ward er froh darüber/ ließ es auch bey dies-
 ser seiner glücklichen Heyrath nicht bleiben, sondern brachte weiter zu
 wege/ daß seines Gemahls Tochter gleiches Namens/ das schöne
 Fräulein Cunegund (erste gebohrne Gräfin von Beichlingen) sei-
 nem älttern Sohne auch gleiches Namens/ nemlich Graff Wiprech-
 ten dem jüngern zu Greitsch/ als tapffersten Helden seiner Zeiten/ eh-
 lich vertrauet ward. Hierauff geschah das Beylager zu beyden Thei-
 len auff eine Zeit/ und ward mit grossem Prachte vollzogen. Es hatte
 aber Frau Cunegund (die verwichene Gräfin von Beichlingen/
 Sorores IV. als Graff Wiprechts neue Gemahlin) noch 4 andere Fräulin/ welche
 Beichlingia: denen Fürsten von Sachsen und Thüringen vermählet wurden. Hier-
 nechst geschah vor dießmahl ein Vergleich wegen einer Ehe-Stift-
 ung/ welche dieses vermochte: wofern sich würde zutragen, daß Frau
 Cunegund/ zuerst mit Tod abgieng (supervixit tamen Wiperto
 & patri & filio) solte ihrem Gemahl und dessen Erben alle ihre Ver-
 lassenschafft heimfallen. Es hatte aber mehr gedachte Frau Cune-
 gund

gund von ihrem vorigen Gemabl/ (dem Fürstlichen Grafen Cunone von Beichlingen) ein grosses Heyraths-Gut und Witthumb von Ländereyen/ und darunter auch eine Abtey und Feld-Eloster auff der Grenze zwischen Sachsen und Düringen/ Oldesleben (m) ge- Beichlinga-
nannt/ dieselbe befahl sie ihrem Herrn insonderheit: Dem die Güt- num Cæno-
ter so dazu gehörten/ waren nebst dem Gottesdienste in groß Abneh- bium.
men gekommen/ als eben die Zeit einer/ Rahmens Lupertus, da-
selbst Apt gewesen. Nun war Graf Wiprecht von dessen ungeistli-
chen Wesen vorhin schon verständig worden/ derowegen ihn bald
darauf absetzte / und das Eloster Apt Windolfen zu Pegau befahl/
welcher alles bald in bessern Stand brachte. Als er aber der zwey-
fachen Mühwaltung überdrüssig worden und befunden/ daß/ was die-
sem Beichlingischen Eloster zugienge/ dem Pegauischen entzogen wurde
(denn wenn man 2. Sachen zugleich vornimmt/ so kan auf jede nicht
gleiche Sorgfalt gerichtet werden) hat er vor rathsam erachtet ei-
nen besondern Apt dahin zu verordnen/ und erhielt dißfalls vom Apte
zu Corben/ daß ihm Frater Ludgerus gefolget ward/ welcher vor-
mahls zu Pegau sein Prior gewesen und sich sehr löblich verhalten etc.
Hiernächst hatte Graf Wiprecht/ als seinem Befreundten/ ein rei-
cher ansehnlicher Herr/ Witte von Wiesenburg genannt/ bey hohem
Alter alle seine Güter vermacht/ welcher gleichfalls in seinem Städtl.
Wiesenburg (n) ein Jungfrauen-Eloster gestiftet/ und von seinen Güt-
tern mit ziemlichen Einkünften dotiret: welches nach dessen erfolg-
ten

Vitzenburg
ad One-
strum.

E 2

- (m) Addamus verba vetustissimi Scripti de fundatione Cænobii Gos-
censis ap. Maderum c. l. p. 22i. Per idem tempus (1088.) Abbas
Friedericus Goscensis à *Cunone* Comite de *Biglingen* exoratus Abba-
tiam in *Holdeslebe* regendum suscepit, quam, quia laboris piguit, post
paucos annos memorato Comiti (Beichlingiano) resignavit.
- (n) Corrigenda hinc verba cum Monachi allegati, tum Translatoris Rei-
neccii: neque enim Wyzenburg, nec Weitzenburg, nec Weissen-
burg, multò minus Wiesenburg/ (ita diversimodè scribunt autores)
sed Viceburgum audit, Nebram & Memmelebam interjacent vicus
& castrum, à Vicedominis Thuringiæ quondam extructum, nunc
Heslerorum Sedes in districtu s. Præfecturâ Elect. Sax. Freyburgensi

ten Absterben Graf Wiprecht seiner Frau Mutter Siegenæ, als
damahls zum andern mahl verwittibeten Gräfin von Lengefeld/ zu
dero Andacht/ Bequemlichkeit und Unterhalt eingeräumet. Weil
aber nach dero seeligen Abschiede sich ein Gräfl. Fräulein (von Lenge-
feld in Francken) mit ihren wellüstigen Gespielen dahin gewendet/
die nebst denen Nonnen viel ärgerliches Wesen getrieben;
ward Graf Wiprecht/ als ein eiferiger Herr/ über verglichen ärger-
liche Profanirung so kostbarer milden Gestiffter/ endlich Raths/ auff
Gutachten des/ wegen seiner Andacht damahls sehr beruffenen Bi-
schoff Otens zu Bamberg/ unweit dem Städt. Vigenburg an der
insdorff. Unstrut das Münchs-Eloster Reinsdorff/ zu stifften/ und die sämt-
lichen Einkünfte dieses verwilderten Nonnen-Elosters dahin zu verle-
gen ic. Worzu auch nachgehends das Beichlingische Eloster Ol-
deslebe geschlagen worden. Limitanda ex his verba Anonymi
eruditi in Chron. Thur. qvod paucis abhinc annis Gothæ pro-
diit, statuentis, *Beichlingianum Comitatum cum hac Cune-*
gunda, viduâ Cunonis primi Comitis, connubiorum jure ad
Wipertos transisse, tot utriusqve sexûs heredibus Cunonis le-
gitimis, qvorum tres masculi & quinque filiae, Principibus
Sax.

ad Unstrutam. Ad hæc, duo fundasse Cœnobia Wipertum Groicen-
sem virginea, Viceburgensē & Bichlingensē, qvæ postea translata sunt
Reinsdorfium ad Onestrum &c. P. IV. Itag. Hist. p. 601. tradit (se-
cutus Brotsum in Hist. Wiperti cap. 8 qvi sæpè confusa miscet)
Dresserus, Erfurt. Thuringus & ad tempus Prof. Histor. in Acad. pa-
triâ : qvem fanè curatius attendere historia patriæ decebat. Nan-
qvam enim Beichlingam Wipertus tenuit, multò minus Cœnobium
ibi fundavit. qvale nunqvam fuit : sed primus Comes Beichlingius,
plus sæpè laudatus Cuno, Wiperti in matrimonio antecessor, possedit
Cœnobium Oldelebe (nunc nobile pradium Berckense in districtû
El. Saxenburgico) qvod inter dotalia bona ex hereditate Beichling.
numerabat Cunegunda, ejusqve curam Wiperto novo marito commen-
dabat. Neqve Viceburgensē illud propriis sumptibus, ut tradit Dres-
serus, Wipertus excitavit, sed à Dominò Vicenburgico jampridem
fundatum testamentariò beneficio acquisiverat, &c.

Sax. & Thuring. primariis desponsatæ, innotuerunt, superantibus. Non integrum Comitatum, cujus possessio ad Siegfriedum & Ottonem filios, suprâ nominatos, horumqve posteror, post extinctum patrem Cunonem, devolvebatur; sed bona tantum quædam dotalitia Cunegundæ, viduæ Beichlingensis, in confiniis Sax. & Thuringiæ sita, advertimus in Historiâ Wipertorum hactenus ventilatâ, quorum curam Cunegunda Wiperto novo marito commendavit, sed & successionem in his bonis eventualem mortis causâ (ut in jure loquimur) dotalitiô quodam pactô Wiperto, assignavit, futuro hæredi, nisi prior Coniuge Cunegundâ decessisset, uti suprâ dictum est.

Familia adhæc *Beichlingiana*, certis lineis divisa, varia extrâ Comitatum sui nominis oppida & Latifundia possedit, inqve his ditionem *Weissenfechensem*, quæ postmodum Judithæ (o) Ludovici ferrei Landgr. Thur. viduæ, Conradi Svevi Imp. filiæ, fundatrici oppidi *Weissenfeh.* A. 1173. emptionis jure cessit: *Kindelbruga*, hodiè oppidum Præfecturæ Elect. Sax. *Weissenfeh* municipale: *Kyffhusa* montana ad Findam: *Rotenburgum* montanum ejusdem districtus: *Kelbra* oppidum, quod nunc Schwartzburgicis paret, & finibus Præfecturæ Elect. Sax. Longo-Saliff. describitur: Dominium & oppidum *Vicha* cum *Leubinga* ad Onestrum, in Valle *Orntman-Thal* (potius *Krummen-Thal* ab anfractibus Onestri fl.) elogio Drefferi oppidum naturâ munitum & ubertate agrorum excellens: quæ ambo circa A. clo lo. ad Dietericum II. ejusqve filium Johannem III. Wertheros transierunt: *Werningeroda* (p): *Bercka* ad Jlmum, oppidum & Comitatus

Feuda
Beichlingiana.

C 3

quon-

- (o) Meminit hujus eruditus Anonymus in Chron. Thur. p. 227. sed nomen augustæ fundatricis tacet, Friedricum cum Ludovico, uxorem cum vidua confundit.
- (p) Verba Fabricii Lib. II. Rer. Germ. f. 319. non satis intelligo Anno 1533. obiit Johannes III. Wertherus ætat. 90, qui ad familiam

qvondam sui nominis Comitum, qvem circa A. clo cccc. Friedricus Comes Beichling. à Gleichensibus emptionis jure obtinuit: *Cannewurf*, amplissimus Præfecturæ Elect. Saxoburgicæ pagus, hodiè octo prædiis nobilibus divisus, cum *Gebassâ* ad Onestræ & Jeræ s. Hieræ confluentes, atqve Kreyenbergæ, ultimorum Comitum hujus Familiæ fuerunt sedes. His *Fontes falsos* perinclutos qvondam *Franckenbusanos*, reditusqve indè redundantes, addit Spangenbergius (q). Superaddimus urbem Thuringiæ *Erfurtum*, qvam ipsis Venetiis coævam tradunt, cum omni ditione Saxoburgicâ: de quibus supra diximus. Item *Tannenroda*, affirm. Beyero in G. I. p. 230. OTTONIS (Cunonis filii, Ottonis Visurgani nepotis, tertii ordine Comitis Beichlingii, sed primi nati, ultimis annis Lotharius Saxo, ex Comitibus Qverfurtanis & Supplinburgiis, Imperator Germanorum Semper-Augustus, eruditionis gestorumqve gloriâ perinclutus, generum suum

Lu-

Helmæpontem oppidum (*Brück*) à Christoph. Witzlebio. Frondorfium à Comitibus de Stolberg, *Beichlingam ab Adamo Comite Werningerodanô*, & Leubingam pagum à Comite Beichlingensè emptum adjunxit. &c. Qvis ille Adamus Werningerodanus? Comitum Werningerod. stirps tunc jamdudum exaruerat: neqve inter Stolbergios Comites, qvi Werningerodam hucusqve tenent, ullum Adamum adverto. Nisi Adamum Comitem Beichlingensem, qui tunc Cameræ Imperiali Spirensi præsidebat, & per Comitem Beichlingium [qvem diversum ad Adamo facit] fratrem ejus Philippum intelligat autor, Oedipo hic opus erit.

(q) Annotante post Spangenb. P. I. A. G. f. 278. M. W. Heidero P. P. Jen. in Orat. IVtâ de Thuringia, Comites Schwartzburgicos hos fontes falsos à Beichlingiis primò hypothecariò, post demum emptionis jure impetrasse.

(*) Potentia & amplitudo hujus Comitatus apparet ex verbis Brotufii in Chron. Halens. p. m. 26. afferentis: *Der Herr von Beichlingen haben müssen auff seine Portion Landes/ mit 3400. bewehrter Mann denen Sachsen zu Kriegs-Zügen erscheinen.*

Ludovicum III. Saltatoris filium, Barbati f. Schœnburgii (r) nepotem, primi *Comitis Sereisimi* & Landgravii titulo ac potestate ornavit A. clō cxxx. hujusque Directorio subordinavit Duodecem viros Thuringiæ magnificos (s) illustrissimos Comites *Beichlingios*, Orlamundanos, Kevernburgios, Schwartzburgicos, Kirchbergenses, Gleichenfes, Brandenburgenses, Mühlbergenses, Arnshaugianos, Ebersbergenses, Linderbecenses & Grumbachios &c. quos monumenta quædam Erfurtensia magni Thuringorum Areopagi, cui ipse Landgravius Archentis nomine præsidebat, Assessores vocant & Columnas Imperii suæ nationis (*) Ex posteris *Ottonis*, tertii Comitis Beichlingii, celebratur *DIETERICUS*, qui A. clō ccxv. magnæ expeditioni in Ter-
 ram sanctam Friderico II. Imp. comitem se dedit. quem Com Beich-
 nepotem Ottonis modò dicti fuisse auguror (t). Post *Diete-* ling. 1215.
 ricum

(r) Hunc ex Familiâ Aurelianensi oriundum quidam tradunt, Vicedominum Cæsareum per Thuringiam, cujus primaria Sedes & castrum Schönburg f. Schauenburg / à quo familiæ & Comitatus nomen, cum illustri Architeriō & Conditorio Principum Reinhardi & Brunn / postmodum coaluit. nunc Ducum Saxo-Vinar primaria Præfectura.

(s) Annot. post Brotunum & Spangenb. P. I. N. S. f. 308. Jo. Binghamo l. 2. Chron. Thur. p. 124. & Adr. Beierō in Geogr. Jen. p. III. qui omnes quidem Beichlingiorum mentionem faciunt, quâ reliquos v. differunt.

(*) Add. Chron. Thur. Anon. p. 48. 236.

(t) Audiamus de hoc *Dieterico* diligentem Antiqq. indagatorem, Abraham Hofemannum, Historiogr. Cæsareum, in Geneal. Salhusiorum f. 24. 218 Anno 1228. Kaysar Friedrich II. eine grosse Heerfahrt ins Heil- Land / nach Beschluß des Concilii Lateranensis. so A. 1215. zu Rom gehalten und das maximum genennet wird / weil 2. Patriarchen / 70. Erzbischöfe / 400. Bischöfe / und sonst eine grosse Menge Prälaten / auch fast alle weltliche Potentaten der Christenheit allda persönlich erschienen / angestellt / und Ihm ein grosses Volk zugezogen / ist unter andern Thüringischen und Osterreichischen Grafen und Herren auch

ricum FRIEDRICORUM nomen per aliquot secula inclauit. Ad A. clō ccxxxī. in membranâ, qvâ ultimus Thuringiæ Landgraviorum, Familiæ Schoenburgicæ, Henricus Raspo, electus Rex Romanorum, Archisterio illustri Reinhartsbrunnensi donationem decem mansorum in pago Lûdersborn confirmat, *FRIEDRICUS* Comes de *Bichelingen*, unâ cum Alberto de Wiehe, Dieterico de Bercka, *Conradō ling. A. 1231.* & *Friedricō de Tannenroda*, aliis hujus Donationis Testibus qvi exeqviis interfuerant Elisabethæ, regiæ Conjugis Henrici memorantur. juxta tenorem Diplomatis Reinhartsbrunnensis, qvōd Historiæ dicti Henrici Rasponis subnexuit CL. Sagittarius, Ser. Ducum Saxo-Vinar. Historicus Jenensis, qvōd legi meretur. Idem *Friedricus* primo ex Familiâ Misnica

Graf Poppo von Henneberg/ Graf Dietrich von Beichlingen/ item die Herren von Dautenburg/ Möske/ Dornburg/ Schöneck/ ingleichen der alte Herr Heinrich Vogt von Plauen nebst seinem Sohne und zweyen von Salhausen/ mit fortgezogen/ welche sich sehr männlich erzeigt/ daß sie wegen ihrer grossen Armee und ritterlichen Thaten in Rückwege/ als der Kaysers zu Rom die Crone empfangen/ allesamt von Pabst Innocentio tertiō zu Rittern geschlagen/ und unter den Orden der Marianer aufgenommen / ihnen auch deswegen besondre Einkünfte verordnet worden. Wovon in der alten Thüringischen Chronick mit mehrern kan gelesen werden.

Submonendus hîc nobis L. B., Comitibus S. I. Romano-Germanici jamdudum adscriptos illustrissimos *Beichlingios* Locum obtinuissē, unâ cum Solmensibus, Mansfeldiis, Schwartzburgiis, Stolberg. Hohnst. Königstein. Ruthenis & Schoenburgiis, in Scamno (ut vocant) Comitum primariō Wetterav. edocent ex recentioribus Mart. Zeilerns P. II. Contin. Itiner. Germ. f. 23. & D. Mich. Praun/ im Adl. Europa S. 650. Zeileri verba c, l. sunt. *Beichling/* eine alte Grafschaft in Thüringen/ welche vorzeig die Herren Werthern inne haben / und von Chursachsen cum onere eximirt wird/ so sonst 2. zu Roß/ oder 24. Gûlden monatlich/ und jährlich 7. und einen halben Gûlden zum Cammer-Gesicht contribuiren müssen.

Misnica Landgravio, imperiali autoritate declarato, Heinricho Illustri, Principi omnium sui temporis splendore & opibus regis illustrissimo, fidelissimam operam adversus viduam Brabantinam, hujusque propugnatorem Albertum Brunsvicensem locavit, quæque ab antecessoribus Landgraviis oppignorata tenebat bona, ultrò obtulit redimenda, laudante Antonio Weck, Consiliario & Archivario El. Sax. g. m. in Chron. Dresd. (u) Hujus ætate, Anno nimirum clo cccxlvii. Antonius de Werthern, Eques & miles Casa-

A. 1247.

D

reus

(u) Fol. 106. B. Addi meretur copia Instrumenti (Reversum vulgo vocant) quod se Proceres Thuringiæ illustriores novo Domino obtinuerunt: Nos Güntherus Comes de Kevernburg, Bertholdus filius ejus, Comes Albertus de Rabinswalde, Henricus & Guntherus Com. de Schwarzburg, Comes *Fridericus de Beichlingen*, Comes Theodoricus de Hoinstein & Henricus suus filius, Comes Fridericus de Stolberg, Henricus de Helderungen, Ludolfus & Henricus de Alristede (Alstet intelligo), Henricus & Eidolphus de Bendleben, Ditmarus de Willerstete: notum facimus universis, quod inter Illustrum Principem, Dominum nostrum Henricum Marchionem Misniæ, & nos, talis compositio intervenit, quod ipsum pro verò Domino nostro & Landgravio Thuringiæ habebimus, & eidem contra omnem hominem militabimus, ubi salva fide & honore nostro facere hoc valeamus, & hoc faciemus absque malo ingenio atque dolo, & contra omnem hominem defensabimus fideliter terram suam. Præterea bona nostra universa, quæ à Landgravio habuimus, in feudo recepimus ab eodem, præter Rudolfsdorf, quod Comes Albertus de Rabinswalde à Comitibus de Anhalt dignoscitur recepisse. Et illa omnia recipiemus ab ipso, quæ adhuc ab Imperio vel Ecclesiis obtinuit vel poterit obtinere, & quæ nos recipere tenebamur. Et idem faciemus de bonis, quæ Landgravii (defuncti) fuerunt, quæ nos habuimus ab eodem. Idem etiam Dominus noster, Illustris Marchio, de bonis, quæ ab eo recepimus, nobis faciet Gwarantiam. Item si ipse Dominus Papa vel Imperio adhiberit, nos unâ cum ipso similiter adstabimus: si verò pecuniam pro ipso servicio receperit, nobis pro posse suo pecuniam ordinabit, prout in sua gratia habere possumus, & sicut vium fuerit expedire. Item omnia

reus insignis, primus dignitatem Cubicularii (v) in gentem Wertherorum intulit.

Con-
 ædificia, quæ de novo sunt sunt ædificata in Principatû Thuringiæ post mortem Landgravii, & præcipuè Wizinburg, & Sayenburg (in territorio *Beichlingiano*) destruentur, & ad hoc eidem dabimus auxilium & opem efficacem, & ipse ad id nos cum efficacia adjuvabit. Quia verò taliter adjunximus nos eidem, ipse ad petitionem nostram de consilio hominum suorum consentiet, si eum aliqui poterunt cum Comitibus de Anhalt per amicitiam concordare; alioquin, ubicunqve de jure tenebitur, ipsis ad justitiam respondebit. Præterea T. de Hoinstein, *Fridericus de Beichlingen*, & A. Güntherus fratres de Schwarzburg, Comites, omnia bona, quæ nobis à Landgravio obligata fuerunt, eidem ad redimendum dabimus, si ea voluerit rehabere. Insuper quæcunqve bona bonæ memoriæ Landgravius in extremis suis dignoscitur possedisse, si aliquis ea indebite occupavit, restituere eadem sibi tenebitur cum effectû. Et si aliquis sui nominis tunc temporis alienas possessiones occupavit, ipse similiter de hoc Justitiam exhibebit. Præterea stabilis erit amicitia inter omnes, qui ex parte sua & ex parte nostra in ipso præliò extiterunt &c. Si verò in prælio quispiam captivaretur ex nobis, ipsam à captivitate liberabit indemnem: & si quis propter eum civitatem amitteret sive castrum, nullam habebit concordiam, nisi sibi amissa reordinet, sicut visum fuerit expedire. Hæc siquidem, quæ præmissa sunt, nobis & ministerialibus & amicis nostris, qui nobis adstare voluerint, ipse Marchio & sui filii bonâ fide & sine fraude inviolabiliter observabunt, & qui ministerialis extitit, ipsi jus ministerialis, si verò Vassallus fuerit jus Vassalli sibi exhibebit utiqve & observabit. Nos siquidem versa vice sibi & suis filiis promissimus bona fide & sinè fraude inviolabiliter observare, corporaliter super hoc præstito juramentò. Acta sunt hæc apud Wizinvels (*Weissenfels*) Anno Domini M. CC. XLVIII. Kl. Julii septimæ Indictionis. *Αυτογραφον* hujus Instrumenti Pactionis, quò jus Saxonum in Thuringiam asseritur, & hitoria Beichling. Procerumqve Thuringiæ illustriorum simul illustratur, aservatur in Archivio El. Sax. sed genuina facies sigillorum, quibus munitum est, à Proceribus supra nominatis, accuratiori cognitioni denegatur, præter Kevernburg. & Schwarzburg. quæ nil nisi mera cassidis ornamen-

Conradum jun. & Fridricum fratres Tannenrodanos, quorum sæpius in documentis eorum temporum fit mentio, filios nominat illustrissimæ Dominæ *SOPHIÆ*, Comit. *SOPHIA BEICHLINGANÆ*, Adrianus Beierus in Geogr. Jen. (x) Com. Beich- Hos privignos *Friederici I. Comitis Beichlingii*, Conradi ling. A. 1264. verò senioris Domini s. Baronis de Tannenroda (cujus etiam mentio incurrit ap. Beierum c. l.) legitimos filios-hæredes, atqve in aulâ Beichlingianâ, postquam matrem eorum viduatam in matrimonium sibi delegisset *Beichlingius*, educatos fuisse arbitror. Eosdem unâ cum vitricô, Friederico Beichlingio sæpius memoratô, Instrumento Reinhartsbrunnensi Henrici Rasponis, Landgr. Thur. & Palatini Sax. perpetui &c. testes comitesqve funeris augustalis adfuisse, suprà advertimus.

Toto verè seculo posterior apud Scriptores ævi istius

D 2

ob-

ta, à modernis Insignibus Familiarum planè discrepantia, cum nominibus circumscriptis præ se ferunt.

(v) Limitanda hîc verba Dresseri in Historia Wertherorum, quam Isagogi suæ Hist. inseruit. Non enim ipsam dignitatem Cubicularii (*Erb-Kammer-Thür-Hüter*) sed expectationem tantummodo [*Unterwartung*] ab hero suo, Imperatore tunc intercalari, Wilhelmo Hollandiæ Comite, impetravit Wertherus: cujus expectationis s. futura successionis confirmationem A. 1420. ab Imp. Sigismundo renovatam obtinuit Joannes I. Wertherus Praga. eod. annot. Dressero c. l. Ipsam verò dignitatem non nisi cum arce & Comitatu Beichlingianô, cui cohærebat, ultimis demum annis ad Wertheros transiisse credo. Si Actis demum solennissimæ Inaugurationis Almæ Salenæ major fides habenda quàm Dressero, Illustrissimus Comes *Bartholomæus Fridricus Beichlingius*, eadem dignitate adhuc fuit A. 1558. quo Actum hunc solennissimum præsentia suâ ornavit. De quo suo loco.

(x) Verba Beieri c. l. p. 230. sunt: Conradus der Jüngere und Friedricus, Herren zu Tannenroda/ Gebrüdere und Solne/ Frau Sophia, Frauen und Gräfin zu Beichlingen/ haben gelebt A. 1264. ibi plures Barones Tannenrodani & Strausfortenses recensentur. it. p.

Friedricus
II. Com.
Beichl. A.
1390.

A, 1422.

Erb-Cam-
mer-Thur-
S. Würde.

Friedericus
III. Com.
Beichling.
A, 1413.

obscuri & ignavi innotescit *FRIEDERICUS senior*, quem secundum hujus nominis, primi nepotem, fuisse credimus, *Comes Beichlingius, Dominus Viehe* ad Onetrum &c. Hic per antiquum Comitatum *Bercanum* ad illum emptionis jure acquisivit ab Henrico Comite Gleichense, Domino Blankenhayni. Hic *Friedericus* quædam bona Comitatus noviter acquisiti vendidit A. clo ccc xxxii. Christiano à Witzleben, viro equestris ordinis, familiæque per Thuringiam quondam satis opulentæ: cujus posterii eadem per plures annos tenuerunt Sub-Feudi (ut in Jure loquimur) nomine, *Beichlingio Comite* sibi suisque Dominium directum in clientelis Witzlebianis reservante (y).

Circa idem tempus, anno videl. clo ccccxx. Joannes I. Wertherus Cubiculariæ dignitatis (z), jam antè huic genti tributæ confirmationem impetravit Pragæ à Sigismundo Imperatore: cujus privilegia cohærentia sunt Immunitas octo virorum, trium agri jugerum, novem pratorum campi, decem hortorum in pago *Schwertstätte*.

FRIEDERICUS junior, Comes Beichlingius, unâ cum patre modo laudatô A. clo ccccxiii. comitem se dedit Friederico Bellicoso, primo Saxonum & Saxonibus Familiæ Witekindæ Principi-Electoris, tunc Marchioni Misniæ & Landgravio Thuringorum &c. ad magnum illud atque oecume-

[y] Annot. Adr. Beiero in Geogr. Jen. p. 144. ubi addit, integrum Comitatum demum Anno 1605. & 1608. emptionis viâ à Witzlebiis (Beichlingiorum & Gleichensium Comitum eò usque Sub-Vasallis, Comitatus Bercani nomine) perenisse ad Sereniss. Ducem Johannem Sax. ejusque IIX. filios relictos.

(z) Ita audit Dreßero S. I. R. Janitoris hereditarium axioma, cujus circumstantias paulô antè in annot. sub [y] ventilavimus, plura addituri infra in hnt Bartholomæi-Friedrici, ultimi Comitis Beichlingii, Anno 1560. circiter extincti: quem Janitoris hereditarij titulo atque honoribus gavisum fuisse, usque ad ultimum aure vitalis halitum, ex documentis satis probatis novimus.

nicum Concilium Constantiense, quô constans Veritatis testis, Jo. Hus Bohemus, rogo impositus animam Deo reddidit, tendenti. Uti videre est in Catalogo Personarum illustrium, ex omni terrarum angulo tunc confluentium: quem operi quoque suo Cosmographico inseruit Sebastianus Münsterus (*). Hic A. clō cccxxi. unâ cum Henrico Schwartzburgiō exercitui sereniss. Principum, Friederici Bellicosi & Wilhelmi Fortis, fratrum & Ducum atque Elect. Saxoniae, tunc Misniae March. & Landg. Thuring. &c. Summi Ducis bellici caractere adversus grassantes Bohemos, qui Hussitarum agnomine tantum non totam Germaniam devastabant, praefici meruit, laudem gloriae bellicae ab Imper. Sigismundo, in cujus castris militabant Saxones, reportans haud vulgarem. Laudante Betuliō in Vita Friedrici I. El. Sax. A. 1421.

Idem A. clō cccxxvi. absente Hero suo, novo Electore Friedrico I., tunc Budae Hungarorum investituram Electoratus Saxonici impetrante, à Coniuge Ser. Catharinâ Brunsvicensi ablegabatur, unâ cum Ernesto Gleichenfi, Friedrico à Thün, Apelio & Bussone Vicedominis, & Joanne à Schœnberg, copiarum praefectis, Ausligam, ad confinia Misniae & Bohemiae situm oppidum, quod ab Imp. Sigismundo Principibus Misniae & Thuringiae 30000. sexagenarum Bohem. mutuo pretio oppignorum, tunc acriter impugnabant Hussitae: sed infausto sydere caesi ingentem cladem, festinato itinere, insomni nocte, inedia, siti, aestu & squalore defatigati, à furioso hoste nostri tunc reportarunt: in qua flos Nobilitatis Misniae & Thuring. cedere nesciae periiit, & ipse simul fortissimus Comes *Beichlingius* (a)

D 3

Non

(*) Vir laude sua non defraudandus in vasto opere Cosmogr. edit. Basil. A. 1588. fol. 577. Add. Sigism. à Bircken *Sächs. Helden-G.* p. 350 & qui ante eum vitam Friedrici I. & II. Elect. Sax. & Acta eorum temporum Hussitica consignarunt, in quibus crebra mentio incurrit utriusque Friedrici, & patris & filii, Beichlingiorum,

Bilfo Com.

Beichl. 1423.

Non armis solum, sed literarum quoque gloriâ illustrissimam Beichlingiorum familiam quondam eminuisse, testis est Catalogus Rectorum Acad. Erfurtinæ, publicè impressus: in quò legitur, *BILSONEM* Comitem *Beichlingium* (laudatissimi *Friederici* ducis bellici s. fratrem s. agnatum) *Almæ Jeranæ* (cujus urbis prima fundamenta jecisse, nomenque simul novo operi dedisse *Erponem* quendam *Beichlingium*, supra audivimus) fascēs magnificos gessisse A. clō ccccxiii. Cui addimus

Friedericus

IV. Com.

Beichling.

Antistes

Magdeb. A.

1445.

FRIEDERICUM, *Friederici* ducis bellici, huc usque laudati filium (ita divinare licebit) A. clō ccccxlv. unanimi Canonorum suffragiō electum atque confirmatum Archiepiscopum Magdeburgicum. Primatem Germaniæ & Principem Imperii &c. hujus nominis tertium, ordine verò **XXXIX.** cujus historiam (b) inter fontes historiæ patriæ, *Regnum Thuringiæ* inscriptæ, numerat Marcus Wagnerus

Fri-

(a) Hoc præliō Austriā novum armorum genus, quod nostri *Hellenparthen* vocant, innotuisse; fortissimos verò Thuringios, qui gloriosam mortem pro patriâ oppetierant, omnes unā sub pyro silvestri ad viam, quæ *Außigâ Töplicium* versus ducit, Locum sepulturæ invenisse, tradit *Zach. Theobaldus*, *Belli Hussitici* Scriptor. add. *Anon. eruditus* in *Chron. Thur.* p. 449. Æram demum funestæ cladis, quæ ipsi fortissimo Principi-Electori, paulo post ex Hungaria mœrore pleno reduci, mortem præproperam acceleravit, obscuri fratres cucullati, ut tenacius argutiæ quodam aculeo memoriæ posteris hæreret, seqq. rhythmis notarunt: *Die Schlacht geschah für Außig/ als man geschriben diß Geschick:*

Ein Ringl von einer Taschen clō, Vier-Dehr von einer Glaschen/ CCCC.

Ein Seul von einem Thor I, und dritthalb Andrees-Creutz davor. XXV.

(b) Legendam stylo Seculi receptō vocant, quæ in Scriptis superest, sed notior Wagnero quàm Bibliothecis. In hæc, si rectè divinor, quædam Historiam nostram Beichlingianam illustrantia advertere licebit.

Primariensis, Cæsareâ autoritate Antiquitatum per Europam Inquisitor (c). *Friedricus* noster *Beichlingius*, Antecessoris sui quondam Ephorus aulicus & Consiliarius secretior, successorem habuit in Primatû Magdeburgicô Ser. Ducem Baviaræ Johannem (d), qui sepulcrum Antecessoris huius sui, Beichlingii, undiqve laudatissimi, seqv. ornavit eloigiô ferali:

Præsulis eximii corpus jacet hîc *FEDERICI*,

Qui *lex* claustrorum, *lux* cleri, *pax* populorum.

Et erat sanè verissimus nominis sui *pacifici* interpres, qualem muneris sanctissimi ratio sibi deposcebat (e), impugnaturos potentissimos Principes, inermis licet, validissimis tamen armis, suspiriis ac precibus devotis, quæ arma sunt Ecclesiæ, gloriosissimè vincens. Cum enim ab optimo Principe

(c.) Ita audire maluit Wagnerus, Instrumento Cæsareô ad id confirmatus atqve inauguratus.

(d.) Hunc Bavarum Beichlingio nostro dat successorem Dresserus in serie Archi-Episc. Magdeb. P. IV. Hagog. Hist. p. m. 119. à quò tamen dissentire videtur Mich. Bojemus in Vita Alberti Animosi Duc. Sax. lit. D. 1. seqq. annotans: Cum autem propè ab urbe (Româ, Albertus Animosus cum sociis Itineris Sacri) abessent obvios habuerant Volmarum Principem Anhaltinum, Decanum Bambergensem, Doctorem Mellerstadium, & alios consiliarios Principum Saxoniorum, Romanam missos ab Ernesto Elect. Saxonie, ut Ernestus Electoris filius, „qui suffragiis Cleri & totius Capituli Magdeburg. consensu in locum „Antistitis defuncti Friderici, è familia Comitum Beichlingiorum, „electus fuerat, ante annos legitimæ ætatis dispensatione pontificiâ, „Administratoris autoritate & nomine confirmaretur. Præter hos urbe exierunt Legati Comitum Palatini (dicti Joh. Ducis Bavar.) quos Cæsarei sequebantur, hos Cardinales circiter triginta quatuor &c. Superabat equitum numerus 1500. qui omnes Saxoni adventum sunt gratulati &c.

(e.) Legi merentur verba, quæ ex probatis Autoribus subnectit Sigism. à Bircken in Vita Friedrici II. El. Sax. p. m. 439. Es war dieser Erzbischof ein gebohrner Graf von Beichlingen/ vorhin der Jagt ganz

cipe-Electore Sax. Friedrico II. malevolorum & pacis oforum instinctu bello appereretur, accepto belli nuncio (Jehdas-Brief) nihil planè bellici apparatus movit, sed totam rem publicis privatisque precibus Omnipotenti, qui corda Principum flectit sicut rivos aquarum, commendavit. Certior de hoc factus Friedericus Elector, quò erat mitissimo animo (inde & *Placidi* elogio insignitus) instar nobilis iræ Leonis *parcere subjectis & debellare superbos* sicut in hæc verba, tanto Principe-Heroë sat digna, erupisse fertur: *Es so sey die Thorheit auch ferne von mir/ daß Ich dem niggen betriegen solte/ der Gott zum Verstand erbitte!* (f). Expiravit demum reverendissimus Primas die, memoriæ S. Martini sacro, A. O. R. clo cccclxiv. Sedis XXmo. ætatis climacterico magnò. Ab initio Seculi XVI. usque ad ejus medium, quod illustrissimæ Comicum Familiæ exitiale fuit, plures advertimus *Comites Beichlingios* sibi coævus, literarum armorumque gloria perinclutos: hos in tantâ penuria documentorum, & discrepantia Scriptorum, divinationis quodam genere, sequenti locare ordine licebit, quamprimum uberius de his ratio constiterit, Appendicem his lineis addituro (g).

Circâ

bestig ergeben gewesen/ aber Zeit der Erbs-Bischöflichen Digni at, welche er ganzer 20 Jahr löblichst geführet/ so geistlich worden/ daß „der Cardinal Nicolaus Cusinus, bey seiner Rückkunfft nach Rom gegen Päpstliche Heiligkeit gesagt: Er habe in ganz Deutschland „nur einen rechten Bischof gefunden/ nemlich diesen Graf Friedrich „von Beichlingen zu Magdeburg. Aureum sanè testimonium Itali, de sanctimonia verè Episcopali & sinè pari, hujus Beichlingii!

(f.) Conf. post Chron. Sax. f. Magdeb. à Pomario & Dressero contin. f. 439. atqve Spangenb. A. G. f. 379. P. Albinus in der Fürsten-Cron. Albo ejus Sax. tabn, per Dressl. p. 431. Laur. Faust im Sächs. Stammbaum p. 172. Nepos Sax. p. 364. & si qui sunt recentiores.

(g.) Sol occasui propior plures radios vibrat, amcenitlimò rutilans fulgore, horizonci nostro quati valedicturus. ita vitrum, maximè cùm

Circa A. C. cl. lci. qui auspicalis est Seculi XVI. Joannes III. Wertherus, Eqves Jerosolymitanus, Theodorici II. filius, emit Beichlingam arcem ab *ADAMO* (quem alii, & fortè rectius, *ADAMUM FRIDERICUM* vocant) Comite (h) supremò eqvitum Magistrò &c. uti suprà Dresseri ver-

Adamus
Friedericus
Com-Beichl.
A. 1500.

E

bis

splendet, frangitur. Par sepè ratio cum Familiis illustribus, quæ veluti stellæ primæ magnitudinis orbem terrarum jubare illustant suò; mox nebulam oculis obducunt & sese nubibus condant. Ut longam seriem exemplorum prisca ævi, qualem Genealogiæ suæ Salhusianæ subnectit, vir multæ lectionis & studii indefess, Abrahamus Hofemannus. Cæs. Maj. apud Lusatos Historicus, transeam; unicum addo exemplum, nostrâ quod accidit memoria in sereniss: Domò Saxo-Lauenburgensi, quæ XIX. utriusque sexûs hæredes, unius Patris liberos vidit, inque his duodecim mares, sed omnes intrâ breve temporis spaciū inevitabili fatò radicitus sublatos. Quid de *Beichlingis* nostris? Comitum lineam terminârunt Adamus-Friedricus, Adamus, Adami filii Joannes & N. Canonici Colonienfes, Humbertus & Hermannus, Philippus & Bartholomæus, & si qui plures his, Scriptoribus istius ætatis ignoti, quos omnes medium Seculi XVI. quali commorientes vidit. Ut axioma hîc transeam Politicorum: *avite sedis alienationem familiis plerumq; exitialem adversi*. Sicut verò Saxo-Lauenburgica prosapia in agnatis Principibus Anhaltinis super est; ita Beichlingiorum sanguis nomenque superat in equestri hujus nominis familiâ. Uti suprà in exegesi Insignium Beichling. assertum ivimus.

- (h.) Magna est discrepantia Autorum quâ nomen ultimi Comitis Beichlingii. Fabricius Adamum nominat Werningerodanum (cujus sententiam supra in annot. sub (b) ventilavimus) Dresserus Adamum Beichlingium, Chronographi Thuringiæ Adamum Friedricum, Peccenst. Philippum, Spangenbergius Bartholomæum, Adr. Beierus cum recentioribus Bartholomæum-Friedricum; Sed distingvendum hîc inter ultimum possessorem avitæ domûs Beichlingiæ, qui fuit Adamus Friedricus supremus Eqvitum Magister &c. & ultimum *Comitem* suæ lineæ & totius nominis Beichlingiani (reliqui enim equestri sorte contenti peculiarem lineam habent) quem Bartholomæum-Friedricum, Gebassæ & Kreyenbergæ Dominum fuisse novimus, ex Actis solenniss: Inaugurationis Salanæ, cui triennio ante mortem interfuit,

Beichlingium,

bis audivimus. Cui adstipulatur Fabricius, qui viduam Adami Comitum bona Comitatus propter nomina Wertheris aliisque vendidisse addit [i]. Erant autem utrique, & Fabricio & Dressero, arcana Wertherorum omnia nota, quos plures per annos literis ac moribus domi ferre se erudiverant. His adeo maiorem fidem adhibendam esse arbitror quam Peccensteinio, qui Philippum quendam substituit Beichlingium [k].

Lite-

- (i) Feudum foemininum (ut vulgus Jurisperitorum vocat) s. hereditarium Beichlingam fuisse tradunt, adeoque ab agnatis & consanguineis feudi venditio ejus minus impediri potuit, licet plures tunc supererant & fratres & agnati venditoris, forte & filii. Aggravarent causas venditionem urgentes incendia & hostibus damna, & opes exhaustæ &c. æterno perincludæ Familiæ dispendio.
- (k.) Laur. Peckenstein, post Fabricium, Albinum & Dresserum, Historiographus Elect. Sax. constitutus, P. I. Th. Sax. f. 296. seqq. habet: Vorweniger Zeit ist in sonderbahren Beruffe gewesen / Herr Dietrich von Werthern / Ritter und J. U. D. auch dreier Rathsverwandter sehr befehdeter Rath und Minister. welcher auch die Grafschafft Beichlingen / nach Abgang der beyden letztern Besizer / Herrn Philippi & Michaelis Crafen zu Beichlingen / umbs Jahr Christi 1553. Kauffsweiß zuerst an sein Vrschicht gebracht ic. Desse dñesster Sohn ander Ehe / Herr Wolf von Werthern / gleichfalls ein hochangesehener und gelehrter Herr gewesen / welcher die alte fürnehmliche Raths- / Raths- und Kaiserliche Burg zu Beichlingen mit fürstlichen Gebäuden gesieret / wie die daruffst angeschriebene Inscription bezeugt ic. Sed uti confusus & fallax est plerumque & di-cax nimis Peccensteinus; ita in hac Wertherorum historia filium pro patre Joh. III. (Beichlinge arcis primò sue gentis possidere) substituit, ultimos Comites Beichlingios (qui Comitum titulum ad Comitatum sui nominis adhuc uti solebant; licet non ea eorum & Anglis hominibus superet vigeatque in equestri familia) cum ultimis possessoribus avitæ Domûs & arcis Beichlinge confudit. id quod ex supra adductis Familiæ Wertherorum documentis, Fabricii & Dresseri verbis clarius patebit.

Literis & armis nititur imprimis Nobilitas, omnium Sapientium, & ipsius adeo sacratissimi Nomothetæ, institutis suis præstantis, effatò : præsidiorum horum ubi neutrum est nec fuit, ibi labare Nobilitatem necesse esse &c. *Adamum-Friedericum* patrem Martiâ virtute inclitum Equitatu Saxo-nico summi Ducis nomine præfuisse intelleximus : *ADA-MUM* filium, Heroem summâ eruditionis gloriâ præfulgi-dum, S. Imperii Rom. supremo Judicio Camerali, quod Au-gustæ Nemetum tunc florebat, sublimi atque principali (1) dignitate præfedisſe, sed & duos filios habuisse, Metropoli-tanæ Colonientis tunc Canonicos primarios eruditos, in Actis publicis eorum temporum advertimus (m). Filium

Adamus
Comes
Beichl. Ar-
chon Spi-
rens. 1530.

E 2

Ada.

[1] Verba Casar. Constit. Camera Imperial. Spir. hæc sunt : wir sehen und wollen auch, daß allezeit ein gebobener Jurist/ oder zum wenigsten ein fürnehmer und gelehrter Graf des Reichs zum Cammer-Richter re. (m) Heros atque Justitarius erat summè eruditus *ADAMUS* noster, sed Aula Casar. & Procerum Imperii instinctu quandoque suæ religi-onis addictis vela pandere necesse habuit : ob id invisus Protestantibus, exceptionem suspecti Judicii & fori minus competentis moventibus. uti ex relatione Illustr. Seckend. L. III. Hist. Luth. f. 77. plu-ribus elucebit : Missus erat sub initium anni 1534. Spiram fœderato-rum nomine D. Philippus Roseneccius, Consiliarius Electoris Saxonie. Hic d. 30. Jan. Instrumentum recusationis publicæ in confesſu judiciali, adhibitis Notariis, insinuavit. Aderat Judex Camerae, *Adamus Co-mes à Beichlingen*, ex vetustâ in Thuringia familia, sed superiori seculo extinctâ, vassallus is erat Ducis Georgii, ut & Electoris. Assidebant ei tunc viginti Assessores : inter quos illustri genere nati erant Frie-dricus Schenek Baro Tautenburgius, iidem ex Geo. Ducis provinciâ, Wilhelmus Wernerus Zimbrie Dominus, Baro Svevus ; ex equestri ordine Sebastianus ab Hirnheim Svevus, & Andreas à Camitz Misni-cus : reliqui Juri erant. Contenta Instrumenti recusationis erant, notorium esse, Protestantes pium & orthodoxum verbi divini sensum & ductum secutos, in graves de religione controversias cum Pontifice & ei adhærentibus incidisse, & harum definitionem ad Concilium uni-versale liberum & Christianum delatam esse. Injustè itaque agere

Joannes Co- *Adami* alterutrum, *JOANNE M*, metropol. Colon. Præpo-
 mes Beichl. situm, unâ cum Decano, Comite Schwartzburgiô, Evange-
 Præpos. Co- lio non obscure favisse, edocet Illustris Seckendorfius ad A.
 lon. 1540. cl. b. XLIII. ex Actis hujus Seculi religiosi (n). Alterius
 Anon. Beich *Adami Archontis Spirensis Filii*, quem unâ cum fratre Jo-
 ling. Canon. *anne* sacri ordinis honoribus tinctum Seckend. affirmat. no-
 Colonienf. men propter incuriam Scriptorum ignoratur. *PHILIP-*
 1540. *PUM* fratrem nominant Zeilerus & Peccenst. ultimi sui
 Philippus nominis familiæque Comitum, *Bartholomæi*, de quô paulò
 Com. Beich- post dicturi sumus. Hunc Comitum interfuisse auguror, A.
 ling. A. 1546. C. cl. b. XLVI. a Mauritio El. Sax. gl. m. Freibergæ Hermun-
 duro-

Camera Judices, quod ex unius tantum partis, Pontificiæ scilicet, principiis sententias ferrent. Distinctionem, quam invenerint inter causas fidei & possessionis, dudum refutatam esse. Excipiebatur in specie contra *Beichlingensem*, quod non solum Pontificus esset, sed & duos filios Canonicos haberet, & contra Evangelium asperrimè loqueretur; reliquos etiam Assessores omnes Pontificiæ religioni addictos Clero favere, Evangelicis verò inensos esse. Addita fuit denominatio judicum, quorum arbitrium admissuros se esse dicebant Protestantes. &c. Hæc Seckend. c. I.

(n) Hæc ipsâ relatione religiosâ jam facta est mentio duorum filiorum *Adami*, Archontis Camerae Spirensis. De alterutro horum addimus verba illustris Autoris c. I. fol. 438. historiam satyræ, sub nomine Cleri Colonienfis contra Bucerum & omnes Evangelicos scriptæ editæque, quam ipse tamen Clerus primarius Colon. tanquam futile & ignominiosum Scriptum aspernabatur, recensentis; In Collegiò Metropolitano, cujus maxima pars constat ex illustris prosapiæ viris, Evangelicæ Doctrinæ non obscure favebat Decanus, Henricus Comes à Stolberg & *Johannes Comes Beichlingensis*. Cautè agebant Adolphus Comes Schaumburgius &c. *NB.* De *Adamo* addit Autor Chronol. Personarum Judici Camerae Imperialis Spirensis, eum A. 1507. successisse Sigismundo à Rourbach, eundem demum factum Archi-Episcopum Magdeburg. abiisse ex Camera Spirensi 4. Junii A. 1535. de quô equeidem nihil certi nobis constat, nisi fortè Coadjutoris nomine signandus veniat:

durorum institutis. Prænomen enim tacet Mollerus in Annal. Freib. urbis.

HUBERTUM Comitem *BEICHLINGIUM* Ductorem Hubertus copiarum Germanicarum, quarum operâ Rex Galliae usus fuerat contra Anglum: eundemque paulò post dimissum, una cum Reckerodo & conductitio milite transiisse in castra Protestantium, A. clò lxxlvi. è clade Mülbergenfi saluum cum socio Reckerodo (*) evasisse Wittebergam, bienniò jam antè Metis captum atque capitis damnatum, sed Maximiliani Archiducis precibus liberatum, biennio post verò à Cæsare in Comitibus Augustanis una cum omnibus ducibus bellicis, qui Electori Saxoniae pro aris & focis Germaniae Evangelicae militaverant, tuncque à Gallo in Scotiam missos cum auxiliaribus copiis, contra Anglos, demum fuisse proscriptum &c. prolixè referunt Sleidanus (o), Thuanus, (p)

E 3

Fale-

(*) Quoties *Huberti* hujus *Beichlingii* mentio ap. Scriptores incurrit, proximum Reckerodi nomen adverte, perpetui fortunæ & periculorum comitis, & amici verè talis. Hic est ille Reckerodus, qui exercitum Jo. Friedrici Elect. Saxoniae, cum Lipsiam obsidione cingeret, atque horrendò tormentorum impetù continuo urbem impugnaret, summâ laude moderabatur. De quò lascivus praesidiarius miles Mauritius cantabat intrâ muros: *Der Churf und Jurg Reckerod/ soll uns die Stadt wohl lassen/ ja lassen.* Cui Reckerodius, quo erat heroico animo, opposuit: *Er wolt sie hengen lassen.* Quod etiam pluribus evenit, audaciter nimis ex urbe prorumpentibus.

(o) Sleidani verba lib. XV. Commentar. de Statu Rel. & Reip. sub Carolo V. Imp. ad A. 1544. sunt: Militabant Caesari Mauritius Dux Sax. & Albertus Brandenb. cum singulis equitum millibus: Guilielmus item Fürstenbergius, peditum Praefectus, & Sebastianus Schertelinus: protestantium religionis omnes. Dum Caesar est Meti, captus in Lotharingia fuit *Hubertus Comes Beichlingius*, Germanus, qui Galliae regi merebat. Adductus Metim, damnatur capitis uxor, cum eò venisset, ad pedes projecta Caesaris, nihil egit, & jam erant ad supplicium instructa omnia. Tandem summittitur Ferdinandi Regis filius Maximilianus, quem Caesar ad se nuper receperat is demum exorat & vitam

Faletus (q) & qui gesta eorum temporum, belli cum primis Smalcaldici & Carolini, consignarunt. Novum *Beichlingiani* nominis Martiale fydus ! sed nomen *Humberti*, Familiae

ei servat &c. Idem LXVII, ad A. 1546, seqq. pergit : Facta nuper pace inter Galliae regem & Anglum, opportunè protestantibus accidit, quod milites Germani auxiliares dimitti transirent ad ipsos, ductore *Beichlingo* Comite & Georgio Recrodo, qui Landgravii erat beneficiarius &c. Autor ad A. 1546. circa finem cit. libri seqq. subnectit : In protestantium castris erant, præter fratrem & filium Elect. Sax. Jo. Friederici, & 6. Duces Brunsvicenses, Wolfg. princeps Anhaltinus, Georgius Wirtembergicus, Christophorus Hennebergius, Albertus Mansfeldius cum duobus filiis, Ludovicus Oettingensis cum filio cognomine, Gulielmus Fürstenbergius, Christophorus Oldenburgius, *Hubertus Beichlingius*, Heideccus, Comites omnes. Recrodus, Risenbergius, item Helvetiorum octo signa &c. Idem lib. XXIX. Propè Donawerdam ad Protestantem veniunt Christophorus Oldenburgius, Friedricus Risenbergius cum duabus legionibus, & Comes *Beichlingius* cum quinque signis peditum &c. Idem ad A. 1547. lib. XIX. Captus cum Electore-Saxone fuit Ernestus Brunsvicensis, Captivorum ingens erat numerus, qui ex fuga superstites fuerunt, circiter quadringenti, Wittenbergam contenderunt. In his erant *Beichlingius* & Recrodus &c. & paulò post : A pace (quam Cæsar cum Electore captivò ejusque filiis-heredibus iniit) excluduntur Albertus Mansfeldius ejusque liberi, *Beichlingus Comes*, Reingravium, Recrodus, Thumshernus. Quamquam hic, si copias intra mentem dimittat, comprehendetur &c. Claudit demum historiam *Huberti* Sleidanus sub. init. libri XXI, ad A. 1548. sequentibus : Hòc tempore rex Galliae copias auxiliares in Scotiam mittit adversum Anglos, & in his Germanos, ductore Reingravio. Cæsar verò *Comitem Beichlingium, Hubertum, & Sebastianum Schertelinum* iisdem tabulis proscribit : neque multo post Reingravium, Heideccum, *Recrodum*, Risenbergum. Et simul externos omnes principes orat, ne tutelam eorum suscipiant, sed in eò sibi gratificentur, & cum res ita feret, idem ab se jubet expectari, *Hucusque Sleidanus.*

(p) Lib. IV. Hist.

(q) Lib. V. quorum relata huc transferre, super vacaneum duximus.

liæ & Thuringiæ cætera ignotum, meritò miramur : nisi idem fortè sit cum *HERMANNO* Comite *Beichlingiô*, quem A. clb lxlx. Templum Kindelbrugæ, in quod cives oppidi confugerant, ob comneatum denegatum, aliasque injurias, militari more concremassè tradunt. Kindelbrugam verò, cum omni cohærente *Weissenfehen*si ditione, *Beichlingia*ni Comitatus quondam partem fuisse, suprâ monuimus (r).

Hermannus
Comes
Beichling.
A. 1559.

Ex his omnibus sibi coævis, velut inter ignes Luna minores caput extulit utriusque militiae laureis perinclitum, Illustrissimus Comes ac Dominus, Dn. *BARTHOLOMÆUS-FRIEDERICUS* (s) S. Imperii Romano-Germanici Janitor hæreditarius & Comes *Beichlingius*, Dominus *Gebasse* & *Kreyenburgi* &c. Heri sui, Principis-Elect. Sax, invictissimi, Joannis-Friedrici, divæ memoriæ, constans atque perpetuus in utraqve fortuna comes, cum eodem (t) pro salute preste Ecclesiæ Evangelicæ & libertate Germaniæ, cui Hispanorum fastus tunc inhiabat, fortiter dimicans, in statione sua, quam intrepidè tuebatur, propè Müllbergam captus, unaque custodia traditus Alphonso Vivi, militiae Hispano-

Bartholomæ
us-Friederi-
cus, ultimus
Comitum
Beichling.
© A. 1560.

Cæ-

(r) Ita legitur in Chron. Thuringiæ, cujus etiam meminit Anonymus eruditus [qvo elogiò hunc recentiore auctorem ab obscuris illis anonymis prisca ævi, quorum unus de Landgraviis, alter de Thuringiis, tertius de Erfordia & quisquiliis & fabulas spargit, suò meritò cætingvo] in Chron. Thur. p. 235. 328.

[s] *Willelmo* Spangenberg & plures alii simpliciter Bartholomæum vocant, sed *Adrianus* Beierus, attentus nimium quantum Thuringiæ suæ Scriptor, documentis Acad. & Famil. maritus, celebre familie nomen *Ernesti* superaddidit in lib. de Acad. Jen. p. 47. Apud Scriptores Belli German. nulliò utroque prænomine *junior Comes à Beichling* audit. *Cant.* lib. XIX. *Thuanus* lib. IV. Lud. ab Avila l. 2. *Falestus* l. 5. *Heinled.* P. II. B. G. lib. 3. cap. 7. f. 577. seqq. Sagitt. Diff. de Jul. l. 1. f. 11.

(t) tunc cum tribus Comitibus à *Gleichen* & *Ernesto* Grubenhag, addat, Anon. Chron. Thur. 22. p. 465.

Cæsareæ tunc Archistratego : quinquennio verò post ab ipso Imp. proprio motu, una cum herò, à quò divelli non potuerat, pristinae libertati restitutus, cum eodem D. xxvi. Sept. A. clò lclii. inter ingentia juba & gratulationes ovan-
tis patriæ Vinariam intravit. Post fata demum Heri solen-
nissimam inaugurationem Almæ Salanæ, quam splendida
congregatio Principum, Comitum & Baronum, cum flore
Eqvestris ordinis illustrabat, præsentia sua condecoravit, cu-
jus auspicia & fundamenta jam antè consiliis & operibus
promoverat heres, literarum non minus quam armorum
peritiâ in aulâ Saxonis sui quondam excultus. Paucis an-
nis post, clò lclx. circiter, fati suis cedens familiam Comi-
tum sui nominis, qui per tot retrò secula celebritate orbem
compleverant, ^{ἀπαις} terminavit (u) : relictis tamen agnatis
aliqvot junioris lineæ, qui Eqvestri sorte contenti posterita-
tem nomenque gloriosi stemmatis *Beichlingiani* ad hæc us-
q̃ve tempora continuant, aulamque regiam ornant & patri-
am demerentur. Ex Eqvestri *Beichlingiorum* familiâ, quæ
pares (id quod pluribus jam supra assertum ivimus) cum
Comitibus origines, eademque Insignia habet, & non nisi
apanagiis à primariâ illa illustri s. regente, & arcem atque
Comitatum Beichlingam dirigente, lineâ distingvitur, scri-
ptis

(u) Idem p. 236. ubi verba : Aus diesen vornehmen Geschlech-
te zu dero Graffschafft auch vormahls die Gegend umb Weissenfee/Notenburg/
Kellbra und Kyshausen in der güldnen Aue/ auch Cammerwurff und
andere Plätze gehört haben/ ist endlich Graff Barthol. Friedericus, des
H. Röm. Reichs Erb-Cammer-Dirch. zu Gebesen und Kreyenburg/
(in vicinia Viehæ ad Onetrum) geseffen/ nachdem Er unter andern
rühmlichen Verrichtungen die Univerſität Jena An. 1558. einweyhen
helffen/ kurz darauff sonder einige Erbfolger verstorben ic. Quo jure
quove tempore ad Comites *Gleichenſes*, item *Barbœnſes* tranſierit *Beich-
lingiani* Comitatus titulus, nondum satis conſtet : licet utramque illa-
ſtrem familiam eò uſam fuiſſe ad tempus, tradat Peccenſteinius, qui
ſæpe plura tradit, quàm probat.

ptis historicis parca pariter mentio incurrit, præter illustrem illam
 Lineam *Colledanam*, ex qua Majores Tui, DOMINE, quos Ascenden-
 tes in linea rectâ appellare consuevimus, descendunt. Eminent ex
 his: JOANNES, Tritavus Tuus, DOMINE, cujus thori socia Agnesa
 de Wildenstein, S. I. R. liberæ Franconicæ Nobilitatis: HER-
 MANNUS in Colledâ, Atavus Tuus, cum illustri thori consorte,
 Sibylla à *Scherbeim* / summæ dignationis heroinâ: MAURI-
 TIUS pater, abavus, & MAURITIUS, filius, Proavus Tuus, DO-
 MINE, Colledani. Colleda autem magna quondam portio erat
 perincluti Comitatus Beichlingani, & post Beichlingam arcem
 primarium Comitatus oppidum. MAURITIUS jun. filius erat
 DIETERICUS WILHELMUS, Potentiss. Elect. Sax. in Regimi-
 ne ingenui Præfatus Misenensis Consiliarius. Collegiæ Ecce-
 siæ Wurcinensis & Capituli Canonice ibidem Decanus, su-
 preme Curie Elect. & Duc. Sax. quæ Lipsiæ floret, Assessor splen-
 didissimus: cujus summas Laudes meritaq; recenset ad bustum
 præco, venerabilis Antistes, D. Christoph. Bukeus, tunc Ingenui
 Præfatus Wurcin. Superintendens, Beatissimi nostri Collega &
 Confessionarius (ut vocant,) cum in ipsa Laudatione funebri pro
 facris rostris, tum historiâ Vitæ subnexâ (x).

Hoc nasci contigit Patri Tuo, DOMINE, summè venerando,
 Illustri admodum Heroi ac Domino Domino GOTHOFREDO-
 HERMANNO BEICHLINGIO, Dalwiti, Tzschornaviæ, Baseli-
 tii & Dobrizcoviæ Domino, Curie provincialis Lipsiensis supremæ
 F non

Joannes
Beichling
Hermann

Maurit
sen.
Maurit
jun.

Dieter
Wilhe

Gothof
Hermann
Sanct.
Al. Reg
Protok
Dresd.
ses.

(x) Proderunt Illustribus atq; Reverendissimi hujus Senis (qui statione sua sum-
 opere ornata excessit Wurcenis kalendis Augusti A. 1646. sexagenario pro-
 prior, magnæ matri ibidem commendatus in summo Templo cathedrali) Acta
 feralia Lipsiæ A. 1654 à prudentia & eruditione. summi pietate candoreq; ve-
 re germano, abunde laudati venerabili Bukeo. Vitæ illi prima aura illuxe-
 rat Colledæ, sive Colonia ad Onestrum. Relln an der Unstrut) avitâ Familiæ
 sede, & meditullio quasi perincluti quondam Comitatus, D. 12. Nov. A. 1587.

non ita pridem Archonti, Aulæq; Electoralis Purpurato & Consiliario Aulico; nunc verò Sanctiori Senatori Regio, & Proto-Synedrii sanctissimi, quod Dresdæ viget, Præsidi eminentissimo, undiq; magno, nunc una cum illustrissima Familia, S. R. I. Comitibus denuo adscripto: Qui vitæ thoriq; fociam elegerat nobilissimam generosi sanguinis matronarum, PERPETUAM-MARGARITAM LÜTTICHAVIAM, Tzschornaviensem, Illustrimæ Familiæ IV. Filiorum, duarumq; elegantioris sexûs Progenitricem, *ὦν ἐν τοῖς ἀγίοις* [*].

Si deniq; in laudes illustrium Familiarum, quæ Te utroq; sanguine, DOMINE. propius attingunt, excurrere liceret, amplissimus pateret campus. Licebit tamen in hac chartæ angustia quædam vel leviter attigisse.

ichaw. Ex LÜTTICHAVIIS præter avum Tuum, DOMINE, matrem, per-illustrem herodem, Dominum *Wolfgangum-Siegesfridum*, Tzschornaviæ & Baselitii Toparcham, S. R. Imperii per utramq; Saxoniam quondam rei monetariæ Præfectum, Ser. Elect. Sax. Sanctiorem Consiliarium, Cancellarium & Purpuratum &c. ejusq; patrum *Wolfgangum*, Cancellarium Electoralem Saxonicum

(*) Prodiit Domini Jo. Siegesfridi à Beichlingen, fratris Illustrissimi Domini Magni Cancellarii nostri natû minimi, Panegyricus magno suo AUGUSTO, ad regium folium Polonorum evecto, submillæ gratulationis ergò publicè dictus in Alana Friedericiana, ibidemq; publicè impressus A. 1697. in fol. quem Academia tunc Rector Magnificus solenni Indictionis instrumento seqq. commendat: Hic est antiquæ Nobilitatis juvenis, I. S. à Beichlingen, Equ. Mithicus, indole digna suo genere præditus: qui illustribus exemplis, quæ domi suæ habet, *Patre, Fratre*, utroq; summæ dignationis viro, & arcanorum Regis Electorisq; particeps Consiliario: & *alio Fratre* (Gottlob-Adolpho) Ejusdem in militia Generali Adjutore (nunc Aulæ Augustæ Purpurato, summoq; Rei Falconariæ Præfecto) &c. inflammatus politam orationem in Auditorio nostro majori est habiturus. &c.

ionicum, raræ prudentiæ justitiæque assertorem (b): Tri-
 ravus Tuus, *DOMINE, Wolfgangus* in Groß Kmelen/J. V. D.
 & IV. Saxoniae Ducum atque Elect. Consiliarius, sed & sacri
 Synedrii Electoralis, quod Misene tum florebat, ad tempus
 Senator gravissimus inclaruit, magni quondam apud Geor-
 gium Ducem Sax. æstimii, XV. superstitem liberorum pa-
 ter, quos inter eminuit *Siegefridus in Zschorna & Kmelen*,
 Abavus Tuus, Augusti & Christiani I. Electorum Saxoniae
 Consiliarius, disciplinæ aulicæ Ephorus & Satrapa Senften-
 bergensis, multæ laudis. Addo Johannem-Siegefridum,
 Electoralis viduæ Sax. ad tempus Prætorio Præfectum; post
 demum Seren. Regis Daniæ rerum metallicarum per re-
 gnum Norvagiæ Exarchum, splendidissimâ pompâ funebri,
 nec illis in oris antea unquam visâ magnæ matri commen-
 datum Braganzæ A. O. R. clō lō XLV. Insigne demum su-
 peraddo eruditæ Nobilitatis decus futurum, *Wolfg. Gottlo-
 bum*, Matris Tuæ, *DOMINE*, b. m. fratrem, cujus fructus
 patriæ profuturos præmatura nobis fata inviderunt. Inter
 Majores paternos Tuos, *Domine*, primò locò numeramus
TEUTLEBIOS, quos à Comitibus Orlamundanis descende-
 re quidam autumant, inque his primorum Landgraviorum
 tempore duos *Conrados*, quorum alter A. clō cc LXX. Princi-
 pis nomine magno Dicasterio Gothano affidebat; alter A.
 clō ccc xxc. Satrapa Gothanus salutabatur (c). *Valentinum*,
 J. V. D. in aula excultum Lateranensi, Antistitem demum
 Hildesensem ab A. clō lō xxxvii. quò Ottoni Comiti Schau-
 enburgicò successit: cujus laudes meritaque Annales decan-
 tant (d). Cui non innotuit *Caspar* ille, auratæ militiæ E-
 F 2 qves,

Teutleben.

(b) Hæc electio ornatur à Fabricio in A. M. U. ad A. 1569. & Albinò in Chron. Misn. Tit. XXV.

(c) De his D. Casp. Sagittarius in Hist. Gothanâ, & Friedr. Hortl. L. IV. B. G. cap. 9.

(d) Conf. Chron. Sax. Pomarii & Dress. f. 576. 597. Spangenb. P. II. Al. f. 191.

qves, Friederici Sapientis Electoris Saxoniae secretior Consiliarius: idem sub Electore Joanne Constante tunc recens fundato Arcopago Wittenbergensi inter primos quoque assidere meruit, magni Lutheri & Geo. Fabricii Scriptis abunde laudatus. Quem denique alter hujus nominis latet, illustri Carpophorum Societatis auspex & vicarius Praeses, aularumque Saxo-Vinar. Jenens. Coburg atque Isenacensis sanctior Consiliarius Praetorioque Praefectus: cujus eruditae laudes recensent Adr. Beierus & Neumarekius, & Socii Fruct. feri passim (e). Patrem ille habuit Jo. Ern. sum, minoris Sommerdae haereditarium, Curiae Provinc. Jenens. per dimidium fere Seculi Assessorem & demum Praesidem.

Wangenh.

WANGENHEIMJORUM Romana origo (f) dedit *Friedericos* aliquot, literarum armorumque gloria totò fere orbe cultiore claros, inque his *fortem bellatorem*, qui herum suum, Friedericum Severum, Landgr. Thur. & March. Misniae, annò clò ccc xxxix. apud Anglos, praesente Rege & primariis proceribus Regni, equestribus ornamentis inaugurabat, aeterna sui nominis familiaeque gloria (g): *virum-*
que

(e) Beierus in Acad. Jen. passim, & Neum. in Hist. Carpoph. p. 12. 14. 17. 48. 69. 152. 160, insertis simul iconè ejus, insignibus, symbolo, emblemate, epigramm. & elogiis variis.

(f) Ita Peccant. P. I. Th. Sax. Cap. 18. Soll vor alters ein Herren- Stand gewesen und Röm. Ankunfft seyn / massen die Thüringische Chronick meldet / daß A. C. 455. 3. Gentilhommes aus Rom gewis- chen und in Thüringen angelanget / allwo sie sich Hertmanne genen- net und bey Creusburg niedergelassen / darneben das Schloß Wan- genheimb erbauet und sich lange Zeit Herren davon geschriben.

(g) De hoc Monachus Pirnenfis. Friedrich Landgraff Friedrichs des Freudigen Sohn / zög umbs Jahr 1338 mit guter Ritterschafft in England zum Könige / und ward von ihm nach gehaltener Schlache mit dem Könige von Frankreich zum Ritter geschlagen / durch Fried- richen von Wangenheim / etwo Amtmann (aliis audit Stadthal- ter) zu Gotha / weil er sich verweigert solche Würd anders anzuneh-

quæ strenuum (ita à Nobilibus in Diplomatis Principum distinguitur) ad A. clō ccc lxxii. *Friedrici Strenui* L. Th. & M. M. sanctiorem Consiliarium & quasi Topantam : indò *tertium hujus nominis*, *Friederici Bellicosi*, primi ex Landgr. Thur. Principis-Electoris, ducem militiæ fortissimum, cuius laudes recenset Spangenbergius (h) : *Friedericum* in Winterstein/ Jo. Constantis & Jo. *Friedrici* Electorum Saxoniæ, hujusque Principum-hæredum, magni nominis Consiliarium, qvī A. clō lō xxix. primæ per Thuringiam Missionemque Electoralem Visitationi generali præficiēbatur, A. clō lō lxi. demum ad petitum Ducis Prussiæ unā cum Theologis Vinariensibus Regiomontum ablegabatur, componendæ hæreseos Osiandrinæ causā (i). His addimus *Friedricum* & Jo. *Friedricum* in Wangenheim & Winterstein/ insignes literarum literatorumque fautores ac Meccenates, multorum in scholis & academiis viventium nutricios, laudante Dresserō (k) : *Buchardum* in Altenstein / *Luthero* in Patmo viventi maximè commendatum (l) : *Balthasarum* denique, qvem primariis Seculi XV. Martiis heroibus annumerant, circa A. clō cccc l. inelarescentem.

F 3

Comi-

men/ als von einem der nie vor seinen Feind geflohen war. Hatte also dieser Wangenheim mehr Ehr als der König und alle seine Gressen. Adstipulatur Geo. Fabricius L. VI. Origg. S. f. 64o. seqq.

(h) In Chron. Mansf. s. Sax. C. 36o. add. Chron. Seebach. MSC. Adel. Erichii.

(i) Chytr. in Chron. Sax. & Anon. in Chron. Thur. recent. p. 92. 171. 494.

(k) In Dedic. Rhetor. illustratæ, qvæ Basileæ prodiit 1573.

(l) Illustris Seckend. in Hist. Luther., Scriptores item vitæ Lutheri, & ipse ó πρῶτον in relat. de Patmo sua, qvæ Tomis ejus inserta extat. Obiter hic submonendum duxi, *Hudii* agnomen, qvòd *Buchardo* huic tribuitur, omnibus hujus familie quondam solenne ac proprium fuisse : id qvòd venaticus *causis* in Insignibus gentilitiis Wangenheimiorum (hoc enim cognomen à sede hereditaria iisdem adhæsit) testatur. Legi quoque merentur, qvæ in gloriam gentis adducit Anony-

Slothheimb,

Comites à SCHLOTHEIMB, Regum quondam & Principum Thuringiæ Dapiferos hæreditarios, Laudat Georg. Fabricius in historiâ Friderici fortis f. Admorsii, ob strenuam navatam operam in vindicando patrimonio avito, adversus injustos inavosores & ipsius patris degeneris nequitias, viris & viribus inter procures Thuringiæ tunc maximè potentes (m). Fortissimum bellatorem *Hermannum* celebrat Spangenbergius [n], Ludovici Sancti, heri sui & penultimi Landgravii Thuringiæ fidissimum Achatem magni itineris, quod in Terram sanctam devotionis causâ instituerat Friedericus Imperator A. C. cccc xxvii. hujusq; fratrem *Helvigium*, Prætorio Principis Præfectum, qui post extinctum Henricum Rasponem, Ludovici Sancti fratrem, apicem gentis Schönburgiæ & electum Romanorum Regem. unâ cum fratre Herimanno modo laudato, atq; *Friederico*, primariô tunc Comite *Beichlingano*, & magnificis aliqvot Thuringiæ viris, quorum mentio fit in Instrumento Obligationis,

mus sæpè laudatus Thuringus in Chron. suo p. 280. 285. it. p. 56. Ubi immunitates & prærogativas arcis Wangenheimiæ indeqve denominatæ Familiæ generosæ celebrat. Adhæc præter suprâ adducta Peccensteinii, in Diplomate Henrici Rasponis, Rom. Regis & ultimi Landgr. Thur. Cap. Sagitt. in Hist. ejus p. 4. inserto) *Ludovicus à Wangenheim* inter primarios Henrici ministros & consiliarios regios præponitur Baroni Pincernæ Tautemburgio. Ergo æquales tunc fuerunt Wangenheimi Baronibus.

(m) *Schlottheimb* quasidicas *Schloß heimb* præcipuis castrensibus [*Schloßgeseßenen*] Thuringiæ quondam annumerati. *Schlot* enim antiquâ Thuring. & moderna Saxonica lingua idem quod nobis *Schloß* audit. Tesserum hujus qualem qualem nominis interpretem in insignibus ad hunc usq; diem circumferunt serim pensilem [*Werkzeug* *Schloß*] antiquæ formæ. Avira arx *Schlottheimb* cur prædictis & pag. 4. eharrentibus Præfecturæ titulo Schwartzburgicis hodiè paret, lineæ Rudolphopolitanæ.

[n] *Adel* Ep. P. I. f. 349. & P. II. f. 151. 209. 221. 416.

gationis, suprà adducto, designato novo Thuringiæ Principi, Heinrico Illustri Marchioni Misniæ, fidelissimam operam adversus Brabantinas insultationes præstiterunt, juraq; Principis in Thuringiam, viribus & opibus & consiliis pro virili firmarunt. Itemq; *Georgium*, incomparabilem heroem, circa A. clo cccc lx. armorum gloriâ adversus rebelles Bohemos inclarescentem [o].

BOYNEBURGIORUM magna est gloria, literis & armis parta. Hohnsteinensem lineam nil nisi agnomen & levis quædam nota Insignium à Weisianâ distinguit. uti sanguinis & originis, ita gloriæ & meritorum alterutra alterius particeps videtur, Eminuit priscis temporibus *Theodoricus*, Satrapa Elect Sax. Longo-Saliffensis; nostrâ verò memoria ----- Aulæ Saxo Isenacensis Prætorio Præfectus: hujusq; filius omni erudito orbi venerabilis, Illustris atq; Eminentissimus Dn. *Job. Christianus*, primus suæ gentis Liber Baro, auratæ militiæ Eques. Rever. Electoris Moguntini sanctior Consiliarius & supremus Prætorio Præfectus &c. cujus eruditæ Laudes passim spargit Hermannus Conringius, in illustri opera s. Epistola de Bibliotheca Augusta Gvelfpherbytanâ, & omni simul re Bibliothecaria conscripta, nominiq; Boyneburgiano inscripta (p). Filium hic genuit cum A. C. Schützia de Holtzhufen *Philippum-Wilhelmum*, metropolitanæ Moguntinensis Canonicum, patrissem: filiamq; *Sophiam*, illustrissimi herois, Melchioris Friederici Lib. Baron. de Schönborn, Aulæ Moguntinæ primarii Ministri & Vicedomini Schafnaburgici &c. thoro socia-

Boyneb. de
Hohnstein.

(o) add. Anon. Thuring. in Chron. recent. p. 436.

(p) Add. elogium celeberrimi Polyhistoris, I. H. Bœcleri, in Muséo p. 66. seqq. ubi omnis civilis prudentiæ consummatissimus audit, & meritò inter Trium viros Germanorum, non ad sui tantum sed omnis avi exemplum memoriamq; illustres, primo loco numerandus &c.

fociatam [q]. Celebrantur adhæc apud Illustrem Seckendorffium (r) *Conradus Boyneburgius*, dictus *parvus Hassum*, inter duces bellicos Caroli Caroli V. Imperatoris haud minimus, avus Dni. Seckend. maternus: *Georgius I. V. D. & Legatus Principis sui, Philippi Hassiaci, ad Imperatorem, Regem Angliæ & Principes Germaniæ meritisissimus: Ludovicus*, delectus arbiter dissidiis componendis inter Saxonem & Hassum &c. *Sigismundus* deniq; ille, cujus magna vis ingenii, eruditionis, prudentiæ & gravitatis enituit maximè in fœdere cum Electoribus, Saxone & Brandeburgo, Hassi sui nomine pangendô; ut & in Conventibus Principum, Francofurtano, Müllhusano & Smalcadico, in quibus Principis sui jura strenuè assertebat, Saxoni-Electori ob id abunde commendatus.

Kockb.

KOCHBERGIORUM dignitas elucet in *Bernbardo*, *Wilhelmi Fortis Ducis Sax. & Landgr. Thuring. Confiliario* quondam secretiori ac primariô. Hunc una cum fratre germano, *Conrado*, ob strenuam in expeditione Hussitica navatam operam, Equitis aurati insignia & ornamenta reportasse legimus, beneficiô Ser. Elect. Sax. *Friederici Ildi, Exercituum S. I. Rom. tunc summi Ducis (s)*. His aliquot sæculis prior *Ernestus* Ludis interfuit circensibus, A. cl. cxcvi. ab equestri ordine S. I. R. libero Franconicô institutis Swinfurti ad Mœnum. Ita ex eadem familia *Albertus*, A. cl. cccLXII. Pabepergensia, & *Karinus* s. *Eucharis* A. cl. ccc LXXIV. Eslingensia ad Nicrum, utraq; à Nobilitate Svevica celebrata Trojamina solenniter concelebrarunt, (t). *Sebastianum* eqvitem auratum, bellicis laudibus clarum laudat Spangenbergius

(q) conf. Im Hof Notitia Procerum Imperii L. II X. c. 8. n. 6.

(r) In Hist. Luther. passim. add. Chron. erud. Anon. Thur. p. 281.

(s) Annual. Freib. Molleri p. 97. Chron. Dresd. Weckii f. 121.

(t) Rixner Thurnierb. Æg. Albertini Heidenb. &c.

bergius ad A. clb cccc LX. (u). *Joannem*, Archisterii sacri ordinis virginum nobil. S. Mich. in Jena Præpositum memorat Beyerus (v) ad A. clbccc LXVI.

Qvā maternos Tuos, *DOMINE*, majores, de *Lüttichaviis* jam supra egimus. Devenio ad *MARSILIOS* (x) seu *MA-* Marschall. *RESCHALLOS*, qvorum hæreditaria dignitas qvondam de Bieberst. erat apud Marchiones Misnenses, qvalem totius Electoratûs Saxonici nomine generosa Lœserorum gens nunc obtinet, idqve merito suo. Familia Misniæ hodiernum non ignota, pluribus qvondam imperabat clientelis. Ultimus possessor avicæ domûs & arcis *Bethausin* ad Vultavæ Misnicæ & Bobrizæ confluentes (qvæ illustri heroi, Domino G. F. à Schœnberg, summi provocationum Judicii, qvod Dresdæ viget, Archonti hodiè paret) celebratur *Henricus*, hujusqve filius *Nicolaus*, Marescalli de Bieberstein, Domini in *Bieberstein* / *Osderff* / *Dölsch* / *Hermesdorff* / *Wettrig* / *Nitmis* &c. *Henricus* sepulturam meruit in illustri Conditorio Vetero-Cellensi ad Muldam. Filium *Nicolaus* habuit *Georgium* in *Osderff* / *Eberstach* & *Hyda* / *Sereniss.* Annæ regiae Danicæ Ephorum aulicum Dresdensem, atavum Tuum *DOMINE*: nepotem *Jobum* in *Ebersh.* & *Ehren* / militiæ Cæsareæ magistrum Equitum; pronepotem *Alexandrum* in *Hermesdorff* &c. *Ærarii* Provinc. Elect. Sax. Senatorem: abnepotes *Geo. Jobum* & *Mauritium Damianum*, qvi summas in aulis Saxo-Magdeburgica

G

Ha-

(u) P. II. *U. G.* f. 220 b.

(v) in Archit. Jen. p. 469. Superaddimus omnium primum hujus familiæ, *Welfz. à Roßberg*, Equitem auratum, qvem A. C. 1165. Ludis eqv. stiribus Tigurinis, à Gvelfo Bavarico institutis interfuisse. unaq; cum Thomâ Comite Reinecciô brabeja certantibus propèluisse. Heraldici affirmant, inq; his lib. Trojam. ap. Müntz. sub rubrica: *Zehndes Hauptshurnier zu Zürich an der Leinmat gehalten* &c.

(x) Ita legitur in Scriptis veterum, apud Aventinum, Spangenb. in Hist. Molsdorf. & Mollerum in Chron. Freiberg. p. 345. 46. 53. 63. seq.

Halensi & Weissenfelsensi hucusque tenuerunt summi Principum Prætorio, Erarioq; Præfecti, sanctiores Consilarii & Purpurati &c. Neqve silentiô hîc prætereundum doxi nobilissimam matronam, *Martham Marsiliam de Dieberst.* in *Osdorff*/ summi apud Sveones herois atqve Senatoris Regni, Axellii Lillii, Lib. Baronis &c. matrem, abaviæ Tuæ, DOMINE. cognominis ex sorore neptem (y).

Starfch.

STARSCHEDELIORUM antiquissima Misnia propapia dedit *Hindeconens. Henricum*, ducem bellicum Prætorioqve Præfectum Dieterici, Marchionis Misniæ & Australis Terræ, quem una cum Hero suo illustri conventui, ab Imperatore, Pontifice & Principibus aliquot Imperii A. clxxvii. Venetiis instituto, interfuisse, & majestatem Imperatoris, à Pontifice despectius tunc habitam, cordatè asseruisse, testatur Wolfg. Lazius, Hist. Cæsari (z). Inde *Henricum* Equitem auratum, avitæ sedis Mutinensis instauratorem: hujusqve filium *Dietericum*, omni laudum genere cumulatam, avum *Innocentii*, secundi hujus nominis, lineæ Bornensis fundatoris: *Henricum* cognomento *flavum*, Prætorio Ernesti Elect. Sax. Præfectum, Mutinensis lineæ propa-

(y) Confer. Acta funeb. Erici Lillii, ejusqve monumentum in Templo Nicolaitano Lipsiensi. Addimus *Rudolphum Marsiliam*, Equitem Misnicum, post res contra Hussitas rabiosos fortiter gestas, A. 1438. auratæ militiæ insignibus ornatum ab El. Sax. Friedrico II. militie Imperialis tunc summo Duce. annot. Chron. Dresd. p. 120. *Nicolaum in Oderschar*/ qui thori sociam habuit *Annam*, magni Lutheri neptem, Pauli filiam, cum Anna à Warbeck nobili Svevica progenitam, annot. Dreßlero in Parent. Pauli Lutheri 1586. defuncti. *Conradum*, Equitem auratum, Marchionum Misniæ ad magnum illud Concilium Constantiense 1413. comitem, itemqve *Henricum*, ejusdem professionis comitem, duce Burgravio Norimb. hisqve plures, de quibus Müntz. Cosmogr. f. 577. seqq.

(z) Lib. 3. migrat.

propagatorem: *Innocentium* in Borna & Melsus/ Consiliarum Elect. Sax. & ærario provinciali præfectum, abavum Tuum, *DOMINE*. Nostri demum seculi sydus, *Bernhardum* in Crimmitschau & Schweinsburg/ summum Aulæ Sax. Elect. Prætorio Præfectum & Chiliarchum &c. Hisque plures pace belloque claros: quibus meritò annumerandus supervenit Capitaneus ille Austrianus, cujus in historia Friedrici I. Elect. Sax. mentio occurrit; quem ob confirmata, renovata, sed & aucta Privilegia Auffigensium, regni sui Proceribus adscriptum, alboque provinciali insertum, cum omni posteritate jurium & beneficiorum regni participem fecerunt Bohemi (a).

CAROLOVITIUM, jubar enituit maxime in incom- Carlowitz, parabili illò *Christophoro*, Herminii & Rubræ domûs Dominò, S. R. I. Equitum Quatuor viro hæreditario (b) & Equite auratò, IV. Imp. augustissimorum, totidemque Ducum at-

G 2

que

- (a) Ex documentis Familiæ genealogicis. Hujus etiam meminit B. Balbinus in Miscell. Boh. & Chronographi aliquot veteres.
- (b) Celebrant in Chronicis suis *Carolobici* [ita illustris ille *Christophorus* literis ad Geo. Fabricium subscribit] Romanorum *Torqvatos*, originem gentis conditoresque. Adstipulante Zeilero P. II. Epist. n. 41. p. 367. Desisse demum Torqvatorum in familia nomen, cum nomen Christo darent auspiciis Caroli Magni, cujus in aula primas obtinebant, indeque mutato nomine audire coepisse *Carlowitz*/ quasi *Carls Licht* (juxta Slavicam terminationem, inter Slavos enim tunc vivebant) sive *Vicarii Caroli* &c. plures tradunt recentiores, add. Emserus in Vita Bennonis cap. 19. Sublimi *Comitum* axioma ad hunc usque diem utuntur Carlowitii in Hungaria, quorum colonia in has oras est deducta, è celebri & antiquissimâ familiæ domo, oppido & arce *Carlowitz*/ ad Danubii & Tibisci confluentes, Salamancam & Varadinum Petri interjacens. Confer. Boethii *Triumph. Kriegsh.* P. I. p. 186. 251. 263. 330. Circensibus Ludis A. C. 1668. Martisburgi ad Salam celebratis interfuisse *Joannem*, Göttingensibus *Ludovicum* & *Imulam* virginem à *Carlowitz*/ testatur Clamorinus in lib. Trojam.

que Electorum Sax. gloriosiss. Consiliario, Legato & oratore splendidissimo: ob summam eruditionem, sapientiam, experientiam, sed & tredecim campestribus periculis partam Martiam gloriam, summi seculi viris per omnem orbem cultiorem æstimato-laudato (c). Neque tacendi: Reverendissimus ille *Nicolaus*, AA. & Th. Doctor, penultimus Ingenuæ Misenensis Antistes & S. I. R. Princeps, &c. insigniter laudatus Fabricio, (d) Dressero, Geddeco &c. Atavus Tuus, *DOMINE, Rudolphus* in *Kreyssta/ Rietenfein* & *Waldenb.* huiusque filius *Georgius*, Georgii heri sui secretior Consiliarius. sed & Henrici Pii, Mauriti & Augusti, Ducum atque Electorum Saxonie glorioss. Consiliarius & Locumtenens ad tempus gravissimus, qui octogenario major decedens multam meritorum laudem, pluribus cum primis Legationibus & expeditionibus in negotio religionis partam, post se reliquit. Laudante illustri, Seckend. in Hist. Luth. passim. His addimus vel unicum (plures enim instituti limites non admittunt, cum gloria huius gentis sit amplissima,) nuper admodum in strenuo cursu gloriæ extinctum Rigæ apud Livonos, fortissimum heroem Georgium-Heinricum, S. Reg. Maj. Polon. & Elect. Sax. copiarum Ducem generalem &c. regius lacrymis dignum.

Bockio-

(c) Confer. Erasmus Roter. lib. 19. Epist. ad Simon. de Pistoris, Phil. Melanchr. in Orat. de Misnia, Geo. Agricola & Geo. Fabricius in Epistolis, Albinus in Chr. Misn. Tit. 25., Adamus in Vitis J. Ceterum n. 75, &c. Hic est ille *ex utroque Carolus*, qui dignitatem hanc illustrissimam & Imperialem A. 1552. primus genti suæ intulit, ornatus octennio antè Insignium augmento, scuto & casside duplicatis, Caroli V. Imp. beneficio.

(d) In Annal. Misn. L. 3. ad A. 1550. & 1555. quò diem suum clausit *Nicolaus*, repositus in sacello Episc. Stolpensi. add. Dress. P. IV. Itag. Hist., Geddicus in Conc. inaug. Templi ingenui cathedr. Misn. p. 60. De his & reliquis illustribus Familie ornamentis plura cum D. & D. suo loco.

BOCKIORUM de POLLACH celebrem quondam per Silesiam Bohemiamque familiam primus in has oras Misnias deduxit atavus Tuus, *DOMINE, Georgius in Pollach/* Eqves Silesius: cujus filius *Abrahamus* in *Gros. Priesen* (quod est Bohemicæ ditionis feudum) Alipp & Saalkausen/ sanctiori Senatui Electoris Saxonice assidere, Curia verò Electorali supremæ Lipsiensi præsidere meruit, clarissimorum virorum elogiis Silesiæ suæ æternum ornamentum, Misniæ Nestor, harum regionum oculus & cor Ducum Saxonice (e). Hoc natus est *Abrahamus* jun. in *Gros. Priesen/* Consiliarius Elect. Saxonicus, Proavus Tuus, *DOMINE,* paterni nominis & ominis non degener hæres. Diem suum obiit A. 1610. Plures transeo, inque his *Joannem*, Ernesti Electoris Sax. Purpuratum, & Ephorum Friedrici Sapientis, tunc Principis Electoralis, summis laudibus ornatum à Spangenbergio [f] *Nicolaum* item & Siegesfridum Episcopos Caminenses, atque *Joannem* Decanum metropolitane Bremensis, multæ laudis apud Crantzium (g, &c. Lineâ enim & insignibus hos distare auguror à nobili *Abrahami* prosapia, cujus alter filius *Adolphus*, Abrah. jun. frater, Consiliarii aulici dignatione vixit in aulâ Saxonum Electorali, teste Peccenst. (h)

G 3

Quid

- (e) His elogiis ornatur à Fabricio & Dressero, Mich. Near dro &c.
 (f) In Hist. Molsdorf. genent. p. 24. seqq. 30. add. de his & aliis hujus familie Chron. Freyb. Molleri p. 3-3. 209. it. Annal. Freyb. passim.
 [g] L. 3. Metrop. c. 2. & D. Mich. Praum in Atl. Europ. § 779.
 (h) P. I. Th. Sax. c. 10. f. 123. Ad familiam *Abrahami* pertinet quòque *Wolfgangus* ille, Ducum Lignic & Prieg. Consiliarius primarius, quem D. Franciscus Faber, JC. Breslav. *Lystragi* nobilis elogio salutat, (resp. nominis, cognom. & insignium) summisque laudibus effert ob sedatam prudentia & autoritate sua universam penè Silesiam, A. 1546. à Bohemiarum regnò omni nisi sese ab illere molientem, ob id maxime commendatum Ferdinando Regi &c.

Quid dicam *PFLUGIOS*, Strehlenſi ſede celebres?

Quorum abs antiqva ſcimus deſcendere ſtirpem

Stirpe *Primislai*, qui poſtquam ~~perire~~ glebas (i)

Solverat, ad Regni fatô conſcendit honores,

Donatus generoſa Tuô, *Lybuſſa*, cubili &c. Uti ille
canit.

Rutilant ex hoc regio ſyrmate, ſtellarum inſtar primæ magnitudinis, ſplendidiffimus *Otto*, Friedrici Fortis, Principis Miſn. & Thuringiæ, Conſiliarius primarius, Legatus & Orator, negotiorum maximè arduorum belli, qvôd adverſus patrem degenerem ejusqve aſſeclas, duosqve Cæſares avaros, patrimoniis principum inhiantes per annos benè multos gerebatur, feliciffimus arbiter: donatus ob id perincludâ ſede *Strehlenſi*, qvam inter tria qvondam Miſniæ fortalitia ad Al bim numeratam fuiſſe tradunt; primariâ nunc arce, oppido & clientelâ nobiliſſimæ gentis, poſteris per poſteros ſervata, ſervandâq; (k). *Nicolaus & Otto* Strehlenſes: qvorum ille Friderici I. Elect. Sax. ſecretior Conſiliarius, alter Prætorio Præfectus: uterqve ad Concilium illud œcumenicum

(i) De hac origine regio-Ducali, præter Æneam Sylvium, & omnes ferè Bohemiæ Scriptores probatos teſtantur Inſignia Illuſtr. Familiæ Pflügiſſorum, in ſcuti quadrifido ntrumq; aratri inſtrumentum, vomerem virgamq; vernantem (*Pflug-Reutel*) exhibentia, ab ipſo Primislao ad perpetuam reigeſtæ memoriâ receptâ atq; uſurpata. Ipſam verò hiſtoriâ originis, jucundam licet maximeq; miram, proluxâ Scriptorum narratione hîc intèrere, brevitaris cauſâ ſuperſedemus, quæ erudiciores in tantâ referentium copiâ vix latere poteſt. Diſertum qui cupit recenſorem, adeat Hagecium P. I. Chron. Boh. f. 12. ſeqq. & P. II. f. 144.

(k) De perincludo qvondam Dominio ſ. Dynaſtia & munimento provinciali Strehlenſi, ejusq; primô ex Pflugiis acqviſcente, *Otone*, conſerendi ſunt Joh. Garzo Bonon. in vitâ Friderici, G. Fabricius, Albinus & Peccenſt. in Commentariis ſuis paſſim. add. Prodr. Hiſt. Miſn. p. 277. Abrah. Hoſem, in Geneal. Salhuſ. p. 17.

cum Constantiense heri sui comes. Dehinc *Sigismundus* J. V. D. & Alberti Animosi, Achillis Germaniæ Cancellarius, Ingenuæ Misnensis Decanus, atqve heri sui, tunc Frisios debellantis, per Misniam Locumtenens (ut vocant) s. Vicarius, sed & Principum Juventutis. Henrici atqve Georgii, perpetuus Ephorus. Alter item *Sigismundus*, qvem primariis aulae Cæsareæ proceribus & Senatoribus regni Boh. adscribunt (l). *Nicolaus* in Knauthayn/ Eqves auratus, Friederici II. Elect. Sax. dux bellicus fortissimus, cui robur & æs triplex circumpectus erat, ob id cognominatus *ferreus*. hujusqve filius *Andreas*, in Knauthayn & Sörmenthal/ Heinrici Pii & Mauritii Elect. Sax. Consiliarius laudatissimus: qvô natus est *Damianus* in Knauthayn (m) Ferdinandi I. Imp. Consiliarius & Legatus splendidissimus, eloquentiæ & experientiæ laude perinclutus, ab eodem S. I. R. liberis Baronibus adscriptus, atqve opulenti per Bohemiam clientelis adauctus &c. Frater atavi Tui, *DOMINE, Valentini* in Knauthayn/ cujus filii masculo hærede destituti avitam hanc domum Knauthaynensem (qvæ à familiâ hujus nominis, cujus mentio fit apud Pirnensem & Garzonem in Hist. Friedrici Adm. & Dizmanni, ad Pflugios pervenerat) affinitatis jure ad Schœnbergios Francobergenses transtulerunt, indeqve ad Dieskavios, in quorum possessione huc usqve perdurat (n). His addimus *Damianum* in Pösterstein/ ob diuturna itinera, cursumqve studiorum maximam partem in Italia peractum, dictum Italum (Welsche Pflug): Cæsarem in Eytra & Mausig/ Satra-

(l) Confer. Albinus in Chron. Misn. Fit. XXV. f. 338 & Peccenst. P. I. Th. Sax. c. 10.

(m) add. verba Albini c. l. Diesen haben grosse Herren wegen seiner Erudition und Beredsamkeit in Legationen öftters gebrauchet/ er soll auch eruditè Latein geschrieben haben. hat A. 1543. noch zu Bononien studirt. plura de eo ap. Peccenst. c. L.

[n] conf. post alleg. Autores Prodomus Hist. Misn. p. 323. 522. 547.

Satrapam Pegaviensem, Equitem auratum &c. virum raræ prudentiæ & eruditionis, summæque apud Georgium Duces Sax. (cum ovè adoleverit) auctoritatis (o), patrem incomparabilis illius *JULII*, S. I. R. Principis & ultimi Antistitis Numburgi-Citzenfis, atque Decani Misnensis, quem non familiæ solum, regiæ stirpe oriundæ, sed totius per Germaniam Nobilitatis eruditæ, æternum decus atque ornamentum summi seculi viri, Erasmus Roterod. Petrus Mosellanus, Phil. Melanchton, Fabricius, Dresserus &c. collaudant (p). hisque per plures, utriusque gloriæ laudibus eminentes, quos brevitaris causâ uberiori deductioni reservamus: unicò superaddito ex modernis illustr. Familiæ heroibus, *Jo. Sigismundo*, prætorianæ militiæ regiæ Polono-Saxonicæ summo duce &c.

Weisbach.

WEISBACHIORUM, pervetustam celebremque per S. Imperii fines familiam, post extinctos *Meldingos* S. I. R. Equitum hæreditariorum Quatuorviratû ornavit, Comitibusque Imperii æqvavit Maximilianus I. Imperator Augustus, ducem suum bellicum. *OTTO NEM*, Equitem Misnicum, ob illustria merita gesta que propriò motû in Comitibus Augustanis A. clò lxxix. solenniter inaugurando, & per quinque feciales (quos Heraldos vocant) Imperii publicè ad id proclamando (q). Huic merito annumerandus est togatâ gloria sublimis

[o] multi sunt in hujus Laudibus P. Mosellanus, Fabricius & Albinus.

[p] præter cit. autores summariam ejus historiam recenset Alb. in Chron. Misn. f. 357. Joh. Sturnius Argentor. in præf. lib. de Nobilitate erudita ad Antonium & Philippum Wertheros, Beichlingæ dominos: Sleidanus passim, Thuanus L. 13. Histor. &c. Hòc enim *Julia*, & *Christoph. Carolobitis*, suo loco laudato, in Scriptis eruditorum ejus ævi nihil sublimius, nihil magnificentius, ex omni Germanicâ Nobilitate eruditâ reperire licet: quorum laudes non paginas, sed commentarios sibi deponscunt.

(q). Modum solennissimæ hujus inaugurationis describunt Spangenberg;

sublimis, Reverendissimus *Joannes*, J. U. Doctor, post S. I. Princeps & summus Ingenue Misnensis Antistes, celeberrimæ laudis, maximæque apud Ernestum & Albertum Elect. & Duces Saxonie, sed & Georgium Podiebradium Bohemorum regem, ipsosque adeo Impp. Augustos autoritatis: quem valde suum quoque habuit Ernestus, Ernesti El. Sax. filius, tunc Primas Germanie Magdeburgicus (r.) Patrem habuit *Otto*, primò locò laudatus, *Hermannum*, Principum Saxonie Consiliarium gravissimum, Præsidentem Franconie & Terræ Variscorum, quæ Misnie nostræ & Australis terræ cis-Salanæ pars est: filium *Wolfgangum* in utrumque *Schönfels* [quod hodiernum illustris familie sedes est hæreditaria magnifica, in agrò Zviccaviensi] Equitem auratum, & Equitem S. I. R. Quatuorvirum, Ducum atque Electorum Saxonie Consiliarium & Satrapam Zviccaviensem magnæ laudis, quem *Cor Patriæ Patriæq; Parentum, & sui maximam curam Ducis* &c. eruditi celebrant carminibus. Hòc natus est *Joannes* in utrumque *Wolfers* & *Meistersdorf*/ Bohemice ditionis feuda, abavus Tuus, *DOMINE*, maternus. Decætero, laudes *Weisbachiorum* justum sibi volumen deprecare, non lineas aut pagellas, non ineptè judicat Peccensteinus (s.)

WOLFERSDORF communiter Wilsdorf s. potius *Wülfsdorf* Wolfersd.

H

P. II. A. G. f. 219. 223. b & Peccenst. P. I. Th. Sax. f. III. seqq. mentionem quoque ejus faciunt Mon. Pirnensis in Onom. & Sleidanus, cum Script. Act. public. Imp.

(r.) Not. de generositate ejus verba Fabricii L. VII. O. S. f. 786. Ernestus Elector A. 1480. cum delectò nobilium equitatù Romam ivit religionis causâ. Fuit in comitatù *Joannes* V. Præsul-Misnensis, vir cum primis magnificus, rarò intemplis, perpetuò in aulis, modò regis Bohemie modò Ducum Saxonie &c.

(s.) in historia hujus gentis c. l. ubi addit: in nullâ aliâ familiâ Misnicâ Equites auratos reperiri æquè multos, atque in hac ipsa Weisbachianâ.

doſſe efferunt, à lupa, quam in Inſigniis gentilitiis [t.] circumferunt, & primaria quondam ſede Wolfersdorff in Bohemiâ, quam primus Weisbachiorum genti intulit Abavus Tuus, DOMINE, Joannes modò laudatus. Celebratur ex his *Georgius*, Erneſti Elect. Saxoniae ſecretior Conſiliarius, primæ in his terræ ſancitæ atqve promulgatæ Ordinationis (ut vocant) provincialis autor, cooperantibus Joanne Merſchiô Prætorio Præfectô, & Joanne Poligrapho tunc Cancellariô. laud. Geo. Agricolâ, primo Miſniæ Hiſtoriographo ordinariô, in erudita Orat. de Erneſto & Alberro. *Filium* is habuit *cognominem*, Jo. Friedrici Elect. Sax. Magnanimi ducem bellicum, ſummumqve copiarum præfectum, quæ Regi Franciæ tunc in auxilium ablegabantur. His aliquot ſeculis prior inclaruit *Philippus*, auratæ militiæ Eqveſ, quem dignum habuit glorioſiſſimus Saxo, Heinricus Auceps Imp. Auguſtus, quin unâ cum Adamo ab Hohenklingen Obetritis malè fidis Ephorus (u) præficeretur circa A.C. Dccccxxx. & qui famoſiſſimæ Hunnorum cladi prope Merſeburgum A.C. DCCCC XXXII. non ſine inſigni ſui laude interſuiſſe traditur, *Arioviſtus* ſ. Erneſtus *Wolfersdorffius*, magni apud Henricum Imperatorem atqve Bertholdum Bavarum (cui aliquot annis antè in Hunnorum congreſſu prope Jechenburgum militaverat) exiſtimationis. collaudantibus Emſero, Spalatino, Brotuſiô, & qui his priores glorioſe geſta Henrici Aucupis ſtylô hiſtoricô adumbrârunt. *Vitigonem* ob fortes
aufus

(t.) Sunt, qui diſtingvunt in Wolfers- & Wülſers-ſ. Wilsdorffios: iis lupum ſui coloris in ſcutò aureô; his lupam atrii coloris erectam in ſcutò argenteô qualis viſitur in I. I. Fuggeri Deſterr. Ehren-Spiegel/ ex recens. Birck. f. 977): quæ tamen differentia ap. modernos pictores rarò attenditur, cum non tam ſanguine, quam lineâ quadâm inter ſe differant.

(u.) Ref. Spangenb. P. II. H. G. f. 204.

ausus & strenuè gesta contrà Saracenos, quibus, ductû Con-
 radi Magni Marchionis Misniæ, sub signis Conradi Svevi
 Imper. in expugnatione Damasci, Syriæ urbis, omnibus an-
 teivit, magnoperè laudant monumenta Lauerbergensia, &
 Matth. Sæctorius in hist. hujus Expeditionis. *Georgium &
 Diotericum* strenuos milites (ita Æneæ Sylvio audiunt in
 Hist. Boh.) pari laude ornant Scriptores Belli Hussitici, &
 imprimis funesti illius conflictûs propè Austiam: ejusdem-
 quæ ætatis *virum animo & robore militari insignem, Guiliel-
 mum*, Friederici II. Elect. Sax. ducem bellicum, magni apud
 herum militemquæ suum æstimii. *Gothofredum* inter duces
 bellicos Maximiliani I. Imper. celebrat Dubravius, ob *No-
 vam urbem* propè Viennam stupendâ, & planè incompa-
 rabili fortitudine atquæ dexteritate defensam, Matthiæ Hun-
 niadi, qui magno eam confluxû copiarum atquæ apparatû
 bellicô acriter impugnabat, omni aurô potiolem æstima-
 tum. At quanta laus, à tam laudatô heroë, rege-hoste,
 laudari! Unicum addimus ex recentioribus, *Joannem* in
 Wolfersdorff/ Christiani I. Elect. Sax. Prætorio Præfectum,
 secretiorem Cõsiliarium, Ærarii Principis Senatorem &
 Satrapam Levcopetræum, laudatum Peccensteinio (x) qui
 originem gentis ab Elisiis repetit, sive Lusatis, propter pri-
 marias & avitas sedes eorum finium, ex quibus colonias
 quasi deductas esse autumat in has Saxonicas oras.

Epilogus.

Nobilitas, si quæ longâ majorum prosapiâ clara est, om-
 nium meretur venerationem, & instar monetæ antiqvæ ab
 omnibus existimatur. probata rectè judicante Limneô. (y)
 Consentaneum enim est, meliores esse naturas ex nobili ge-
 nere

H 2

(x.) P. I. Th. Sax. c. 19. ubi plura familiæ ornamenta recensentur.

(y.) Lib. 6. de Jure P. c. 5. n. 52. cui adstipulatur Basilius M. Serm. 1. de
 jejun. Quicquid, inqviens, vetustate excellit, venerabile est. omne
 enim fit per antiquitatem nobilius.

nere natas, & ex melioribus ortos esse meliores; quia verosimile est, probum ex probis, & benè educatum in bonum virum evadere &c. inquit Aristoteles, & divinus ante eum Plato, qui quatuor Nobilitatis genera constituit præcipua: primum omnium eorum, qui bonis, justis, laudatisque parentibus sunt orti: quorum majores federunt ad gubernacula rerum: quorum parentes non virtute modo potentiaque superiores, sed rebus quoque præclare gestis inclaruêrunt: qui denique à parentibus acceptam virtutis, dignitatis, fortitudinis laudem propriâ eruditione ac virtute augere conantur, seqve eo reddunt summis Deorum gratos & imis &c. *Honorandus* demum meritò, est quem ob virtutem probatam ipse *Princeps honorat* (z).

Hoyers-
werd. Histo-
ria.

Quod restat, brevem quandam historiam perincluti, & per omnes Lusatiorum fines multis inde retrò seculis primarii (a) æstimati *Dominii*, castri & oppidi *HOYERSWERDENSIS*, quod nunc emptionis jure Tui factum juris est, *DOMINE*, novamque gestit *Beichlingiani nominis Comitibus* fundare domum, subnectere, animò constitueram: sed raritas monumentorum Lusatiae, & negligentia Scriptorum tam cultæ regionis, quæ tot ferè [in districtu cum primis Hexapolitano] literatos alit, quot cives, etiam institutò breviorē esse imperat. Familiam hujas nominis illustrem, aut quibus usi quondam fuerint insignibus *Dominii* f. Baronatus titulò Hoyerswerdensis, nullibi adverto: inducunt me tamen verba Instrumenti (b) quò A. post C. N.

clō

(z.) L. restituend. C. de Advoc. diversorum Judic.

(a.) Die oberste Erb- und Standes-Herrschaft im Marggr. Ober-Lausitz Scriptoribus audit.

(b.) Daß die Besten Hoyerswerda von der Cron Böhme und Marggraffthum Ober-Lausitz nicht solle veralieniret oder verpfändet werden. &c.

clb ccccxliii. jura & immunitates confirmavit ordinibus Lusatiae [quam valde suam semper habuit] Carolus IV. Imperator, & Rex Bohemiae &c. ut credam, nobile hoc Dominium à primis indè temporibus patrimonio Principum Marchiae Budissinensis, Regumque & Ducum Bohemiae, annumeratum fuisse: ob divites proventus, delicias Dianéas, munitionem naturalem, quam cæduæ sylvæ udaqve terra formant, &c. ab ipsis pluris aestimatum.

Ducentis ferè abhinc annis *Hoyerswerdam* tenuerunt *Maltitii Dippoldiswaldenses* (c.) illustris atqve opulenta quondam Misniae Familia, Lufaticæ originis (*), quorum posteritas Elsterwerdam (avitam Hoyerswerdensis lineæ clientelam) etiamnum servat. His emptionis jure successerunt circa initium seculi XVI. ti illustrissimi Barones de Schœnburg, Glaucha & Waldenburg &c. Dahlenst. Hohnstein, Lohm. & Wehlenf. Dominiorum tunc Domini, (d) qui majores Tuos, *DOMINE*, paternos affinitate tangunt. Ab his ad Illustrissimos Comites & Banderesios à *Promnitz* transiisse perhibetur [e]: indè ad *Ponicavios*, amplissimam quondam atqve opulentam per utramqve Lusatiam, nunc Misnicam familiam, qui perinclutum Dominium finitò bello tricennali Potentissimo Saxoni, Jo. Geo. Imo, Principi Electori gloriosissimo, vendiderunt. Hoc patrimonio suo adscriptum voluit, eidemqve Satrapam præfecit, additò *Qvæstore* (f.) Jo. Georgius *Primus*, servavit *Secundus*, summis in

H 3

deli-

(c.) Ex chronicis gentis libris allegat Peccenst. P. I Th. Sax. c. 10. ultimum ex Maltitiis Hoyersw. Sigismundum, Georgii Ducis Sax. Confiliarium Prætorioqve Præfectum &c.

[d.] Mon. Pirnensis verb. sunt: *Hoyerswerda Schloß und Stadt* 3. V. von Camenz/ 1. von Genssfenberg. Das hatte A. 1530. Herr Wilhelm von Schœnburg.

(e.) Ita legitur in na Lohr. Vulturum in Hist. belli tricennal. p. m. 4.

(f.) *Ambts-Hauptmann und Ambts-Boigt*.

deliciis habuit *Tertius*, nec vulgari amplexus est favore huius nominis *Quartus*, & ipse demum augustissimus Rex noster *FRIEDERICUS-AUGUSTUS*: qui postquam Dominia Regnis permutare cœpisset, nec vulgares Tibi grates referre, DOMINE, secum reputasset, quid obstitit quæso, quò minus petitis tam honestis deferret, pretioque oblato satis digno cederet. Decætero, *Hoyerswerdam* locò peramœno ad nigrum Elystrum [qui in agro Camenicensi proximaque Elstræ oppidi vicinitate fontes suos habet] in Marchia Budissinensi, quâ Lusatiam inferiorem Misniamque versùs terminat, sitam esse, nemo facile ignorat. Hunc regii *Dominii* pervetusti *Budsetz* partem facit Leuberus (g); alii inferiori Lusatiae, quæ Marchiæ orientalis titulo quondam gaudebat, à primis illis temporibus annumeratam malunt (h). Quicquid sit, utraqve magno Wittekindo ejusque regiæ posteritati per secula paruit. Illam magnus Saxo connubiorum jure cum Syatanâ, Principis Budissin-Czechorum Zechi, filia obtinuit: hanc (inferiorem) sui juris fecit, Beichlingianæ gentis augusta origo. Henricus I. Imperator, eandem nomini & imperio Germanorum inseruit, Marchiam constituit, eidemque ex agnatis suis præfecit Geronem, cui per aliquot secula Marchiones Misnenses atque orientales hæreditario jure successerunt (i). Oppidum *Hoyerswerdam* (quod ab *Hojero* quondam conditore denominatum autumo, quasi dicas *Hojeri Vero*

[*] Insignia oppidi Hoyersw. tres quercus glandiferas sui coloris præferunt in area argenteâ: eademque ipsius Dominii quondam Scutum representasse auguror.

(g.) D. Benj. Leuber, vom Ursprunge des Schlosses Ortenburg zu Budissin f. 38. 53.

(h.) Autor novæ Descript. utriusque Lusatiae in 8vô. p. 10.

(i.) Conf. Ditmarus Merseb. l. 1, Chron. & Albinus Chron. Misn. f. 405.

Verdam f. *Werder*, vicinæ instar *Verdæ* Episcopalis) ornatû architectonico prævalens, trigeminô flaminæ furore diverforum annorum (k). tantum non penitus vastatum, renovatum semper caput extulit nitidius, Phœnicis instar ex cineribus. Tantum!

Dē Scipione Africano, summo Romani nominis heroë, Epilogus. autores referunt, eum non in toga solû & otîo dio, sed sub mediis etiam bellicis motibus, jucundo eruditorum consortio delectatum in tantum fuisse, ut liber semper eruditus ad eum patuerit aditus, gravissimis licet curis negotiisque intentum. Ardua Tua, quibus distineris, *DOMINE*, omnibus nota, nec ignotus summus in literas & literatos favor Tuus, qui serenum vultum chartis hiscè promittit, summæ in Te, *DOMINE*, nomenqve *Beichlingianum* devotionis testibus.

Quæ votô cœpi, votô demûm finio, ut constans sit atqve perpetuus Augustissimi Regis Tui, *DOMINE*, quem tot illustribus meritis demereris, in Te favor, & regno & patriæ salutaris, novumqve indies induat virorem *Beichlingianum* nomen, per tot retrô secula jubar diffundens suum, atqve augustale decus, nascendi sorte qvondam datum, nunc novo sese exerens nitore, perennet usqve ad finem mundi!

[k.] A. 1639. 1656. 1680. add. Lusatographus modô citatus p. 37. seq.

CORRIGENDA.

Pag. 4. Lin. 3. elogiô, ib. Lin. penult. G. J. Voff. Pag. 5. in Annot. lin. 1. Sibyllæ. P. 7. l. 13. Posteritati, ib. l. antepen. Saxonix. P. 10. in Annot. l. 14. utriusq;. P. 11. circa finem, Enzelius. ib. L. ult. anteibat, elogio. P. 13. l. 2. Brunonis vici (f. Brunsvicens. &c.) ib. in Annot. l. 2. Marchiones. P. 16. in Annot. l. 8. armorialis. P. 19. in Annot. L. 4. regendam. P. 21. l. 23. Vieha f. Wiehe an der Instrut. P. 23. l. 5. Archontis, ib. in Annot. l. 7. leg. pag. III. pro p. III. P. 24. l. 8. aliisq;, ib. l. 17. Trewe pro Armee. P. 26. l. 4. Saxenburg, ibid. l. 11. seq. Henr. & Günth. fratres de Schwartzb. P. 27. l. 15. ferè pro vere. P. 30. l. penult. In hac. P. 32. l. 3. Zehde-Brief. P. 36. l. antepen. Rohrbach. P. 40. l. 10. Heros. P. 45. l. 18. Balthasarem, ib. in Annot. l. 3. leg. fol. 306. P. 46. in Annot. l. 5. apud Casp. Sagitt. ib. l. 8. Wangenheimij. P. 49. l. 11. Misnici, ib. in Annot. l. 5. brabia, l. 7. Linnat. P. 50. l. 3. prætereundam, l. 7. atq;, l. 15. Casareus. P. 52. l. 14. cūprimis. P. 53. in Annot. l. 3. pag. 373.

*Reliquis, quæ Typothetæ subrepperunt, sphalmatibus
L. B. pro bonitate sua condonabit.*

Qvã
fini
dih
strum m
moriali
Illustrat
adscripti
augment
fini Don
Pag. 2
ciaque
annotan
Pag.
sujus th
MANN
sorte, St
RITUS
Ibid.
DIETER
summis
clo locu
summo
gaviana
German
Ingenui
ad bustu
rum quo
ponere
cum pri
Herr C
hen St
wisheit
nigreich
Ja es h
sind A.
reichen/
littener
men/ d

ADDENDA.

Quæ Insignia in Annot. pag. 16. In Castro Doloris æneò Illustrissimi Domini Jo. Martini S. I. R. Comitæ à Stolberg &c. quod prodit Lipsiæ A. 1670. Scutum *Beichlingianum*, inter Insignia illustrium majorum lineæ maternæ eadem apparet facie, qualem ex libro armoriali Norimb. depinximus. Nunc renovatâ pristinâ Dignitate atqve Illustrissimò Domino Magno Cancellario nostro S. I. R. Comitibus denuo adscriptò, S. Cæs. Majestati clementissimè placuit, Insigniis superaddere augmentum, eâ formâ, qualem in prima figura æneâ sub Icone Illustrissimi Domini Cancellarii insertum cernere licet.

Pag. 22. lin. 5. *Gebassa ad Onestum* &c. cujus amplissimi pagi paræciqve jurisdictio Abbatem Portensem quondam agnoscebat superiorem. annotante Pertuchiò lib. II. Chron. Port. p. 368.

Pag. 41. lin. 8. Eminent ex his: JOANNES, Tritavus Tuus, Domine, cujus thori socia Agnes à Wildenstein, liberæ Francon. Nobilitatis: HERMANNUS, Colledæ Dominus, Atavus Tuus, cum illustri thori confor-te, Sibylla à Schlotheimb: MAURITIUS pater, abavus; & MAURITIUS filius, proavus Tuus &c.

Ibid. lin. 14. seqq. Prodierunt Illustris ac Reverendissimi hujus Senis, DIETRICHI-WILHELMI à BEICHLINGEN &c, (qui statione suâ, quam summis laudibus ornaverât, decessit Wurcenæ Kalendis Augusti clo lxxlvi. sexagenario propior, ibidem magnæ matri commendatus in summò Templò cathedrali) Acta feralia Lipsiæ 1654. in officina Wittigaviana; à prudentia & eruditione, summa pietate, candoreqve verè Germanò abundè laudati venerando Antistiti, D. Christoph. Bulæo, tunc Ingenui Præsulatûs Misnens. Superint. Wurcinenf. Confessionario & ad bustum præconi &c. ex cujus verbis seqq. hûc transferre, & sciolorum quorundam scrupis (præter suprâ inserta testimonia satis firma) opponere consultò duximus, quò clarior extet modernorum *Beichlingiorum* cum priscis sui nominis Comitibus necessitudo: Es ist auch der seelige Herr Stiffts-Rath, kein gemeiner von Adel/ sondern aus uhralten hohen Stamme entsprossen/ massen man aus denen Chronicen die Gewisheit hat/ daß länger als vor 1000 Jahren die Vetrarchen des Kēnigreichs Sachsen HERRN von BEICHLINGEN gewesen. Ja es hat dieses Geschlecht den Hoch-Gräflichen Stand geführet/ und sind A. 1547. zwey Grafen von Beichlingen mit Churf Johann-Friedrichen/ hoher Gedächtniß/ ins Feld gezogen/ davon der Ältere nach erlittener Niederlage auf der Lothauer Heyde gen Wittenberg entkommen/ der Jüngere aber von den Kāyserlichen mit gefangen worden.

Hæc

Hæc in Exordiolaudationis funebris venerab. Antistitis, & ad bustum.
 Panegyrista. In Personalibus verò s. Curriculò Viæ subrexi seqq. re-
 petuntur ex Documentis Familiæ domesticis: Was nun des Hochseel.
 Herrn Stiffts-Raths und Decani hohes Herkommen belanget/ so ist
 (so viel man noch gewisse Nachricht hat/ weil in den vielfältigen Plün-
 derungen und Brande alles von dem seligen Herrn Stiffts-Rath selbst
 aufzeichnete weggenommen und verdorben) derselbe aus einem hohen/
 ubralten/ und in Düringen wohlbekannten vornehmen Stamme/
Darinnen auch Gräfliche Standes-Personen zu befinden/
 wie diejenigen Zeugniß geben können/ denen der Düringische Adel und
 Ritterschafft bekannt; nemlich aus dem Geschlechte derer von Reich-
 lingen ic. den 12 Novemb. 1587. auf dem Hause Colleda oder K.
 Kölln gebohren. Colleda itaqve, s. Colonia ad Onetrum, medietallium
 quasi perincludi quoddam Comitatus. & primarium oppidum, Familiæqve
 illustrissimæ Conditorium *Magni Domini Com. e. Lari* nostri avita Domus:
 sed & *testra gentilitia*, quæ ipsius Comitatus antiquissimi Intignis quæ
 scutum, quæ castidis ornamenta, undiqve respondent, & si quæ alia sunt
 argumenta, supra adducta, atqve testimoniis Autorum probatæ autori-
 tatis firmata, de æctâ necessitudine utriusque lineæ satis testamur.

PRIMI COMITIS BECHLINGENSIS AUGUSTA ORIGO.

N. 7.

COMES BEICHLINGI,
Dominici Hoversu Dominice
Mercurius
Aula Saxoniae Augustae
Cancellarius
et
Sanctorum Consili.
1715

(GOTTFRED),
 HERMAN BECHL *jun.*
 in Tschorna, Daburitz
 Basile.
 Regi Polono rum et Elect.
 Sax. Sanctorum Consiliarius
 et
 Proto Synodry Dresd.
 Praeses,

PERPETUA
MARGARETHA
a
LITTI CHAW
DOMO
Tschornauensis.
D. 21. Aprilis
1680.

DIETERIC
WILHELM. BACH
LING. Elect. Sax. in
Regim. Episc. Coe. Mist.
Consultator Colleg. Elect.
Wurz. Decanus Super.
Curia. Et. ips.
Assessor.

HEDINIGGS
a
CAMPEEN
Demo
Dinsenenfes.

N. O. F. G. W.
 S. I. F. R. L. U. T. T. I.
 H. A. T. e. s. c. h. r. n. a. t.
 B. a. d. i. t. D. a. b. i.
 N. a. i. p. e. r. u. t. r. i. u. g. S. a. s.
 i. m. o. n. a. r. i. a. P. r. a.
 t. i. c. u. s. C. o. r. d. a. t. S. a. x.
 S. e. n. e. c. i. o. C. o. n. s. i. l. i. a. r.
 C. a. n. c. e. l. l. a. r. i. u. s. e. t
 R. e. g. i. s. t. r. a. r. i. u. s.

MARTHA
BOCKIA
de Pollach,
e Domò
Majoris. Priesa.

MAURITIUS
a
REICHLINGEN
collecie
Domus.

WINTERSTEIN
a
TANGENT
Dono
Winterstein
1815

HILMARUS
a
CAMPEN
in Dülseu,
Egr. Brunsvic.

BRANEBURG
common.
Hohenslein

AUGUSTUS
a LITICHAN
in F. chorn. et
Falkenhayn.

PERETTI:
STARSCHEDEL,
Domus
Borniensis

ABRAHAM
BANK & Pollard
Haj Driesa Dui
Con. & Elect.
Sar.

MARGARITA
VIERBACH.
Dama
Wolfsdorf.

MAU-
RITIUS
a
BEICHEN
GEN. in
Colleda

MAR-
THA
a
TEUT
BEN

ERLE ^a SCHON
DERSCH ^a HEIM
WANGEN ^a DERSCH
HILF ^a WANGEN
in Witten ^a h. t. t. t.

CURT AD-
a LING.
LAMPEN
in a
Närlere Clote

PHILIP GART
a
BOINE-
BURG.
ut
Philips
burg

SIEG
 FRIDT
 LUTTI
 FICH. in
 Schach. et
 K. G. et
 2. Soc. et
 1. Soc. et
 1. Soc. et

MAR.
 742
 MARE
 SCHALCH
 1. Soc. et
 1. Soc. et
 1. Soc. et

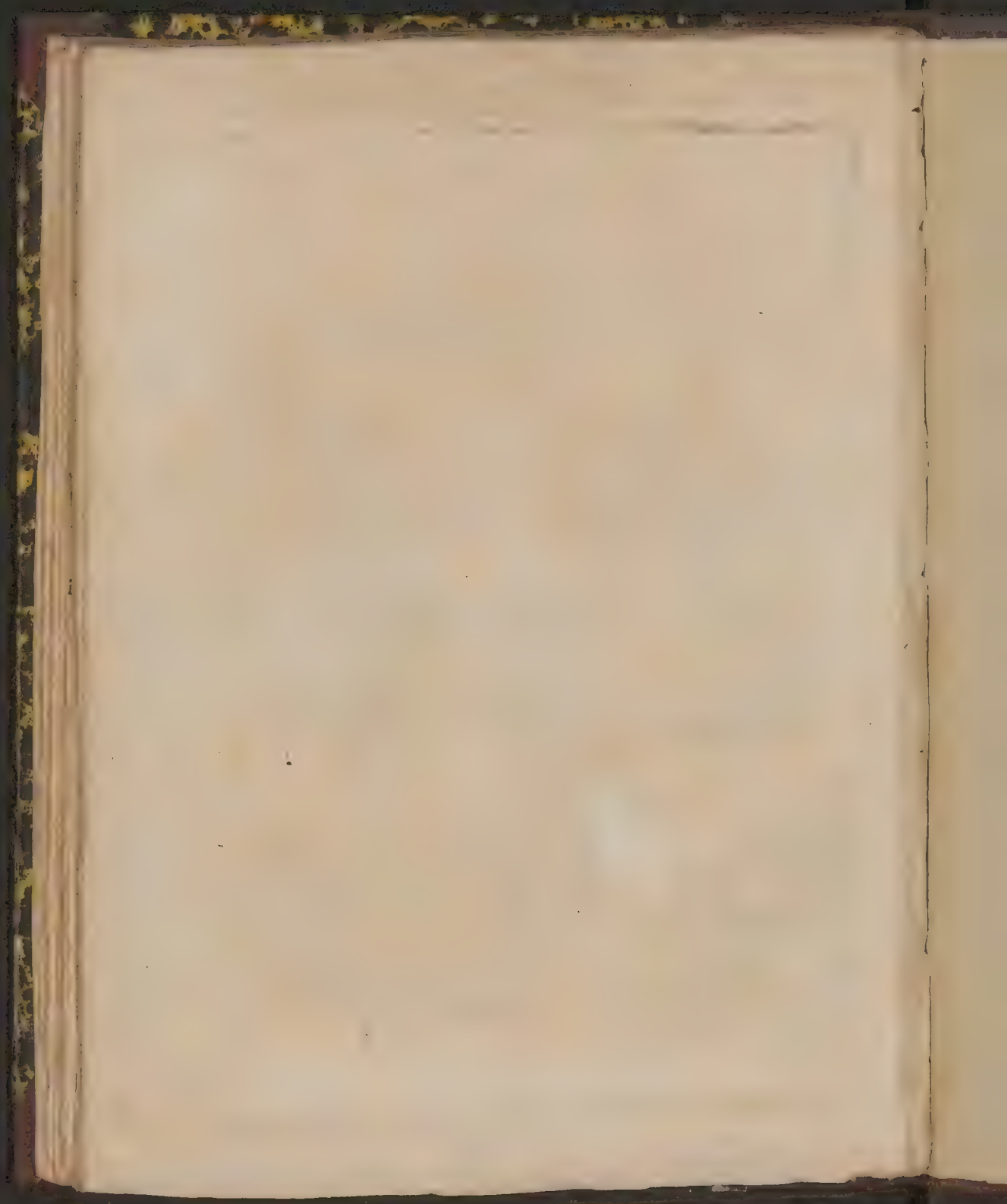
IN VO. HERA
CENTIS 2
a CARLO
TARCH WITZ.
BORNH DAME
Waltur
Gou. El. Kriem

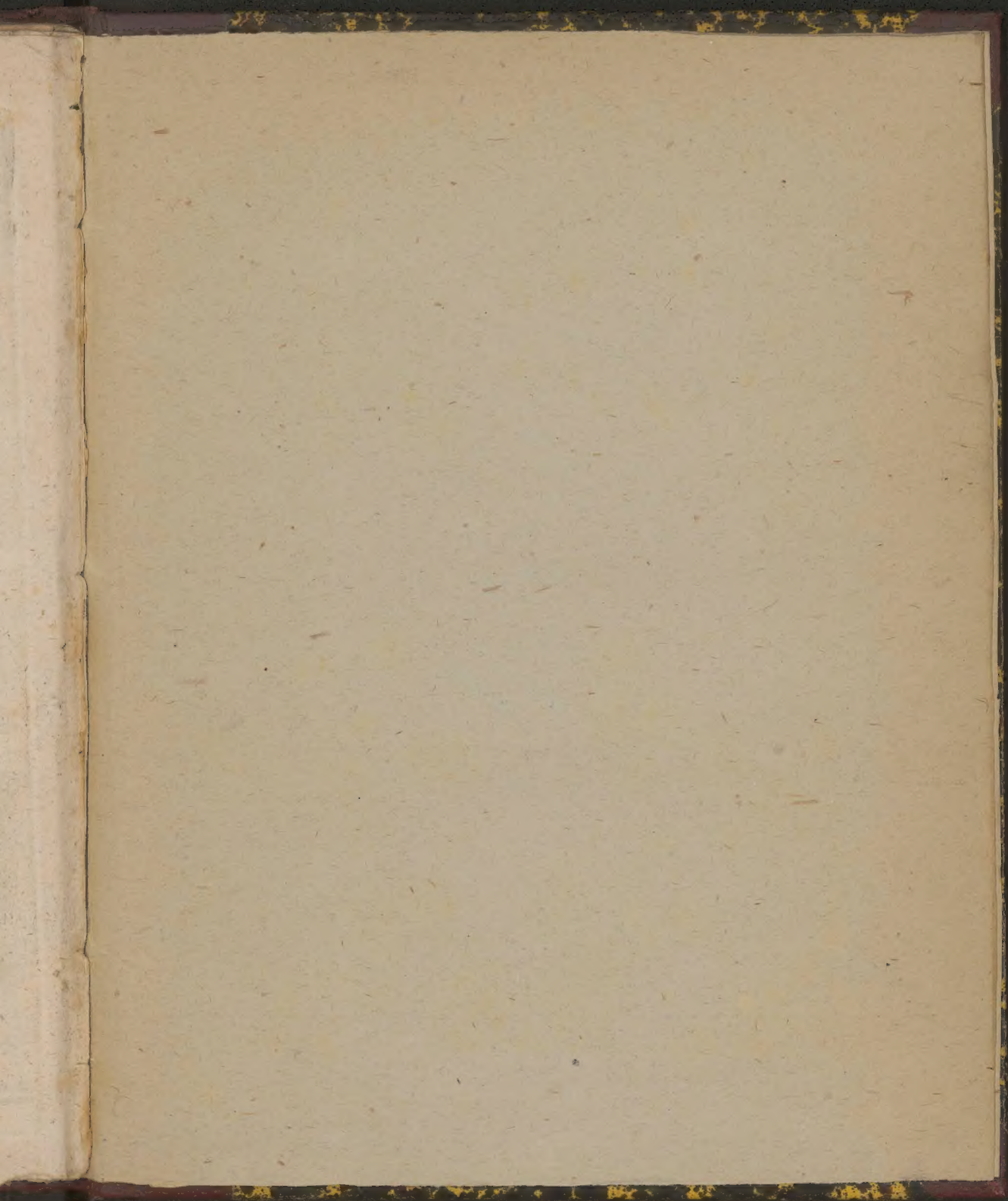
IBRAH BOCK 22
Das Prigle
Das El. 3. 2. 1
Sant. Con
et Guria
up. Ar.

PELLE
Darius
Alyanth
nanc

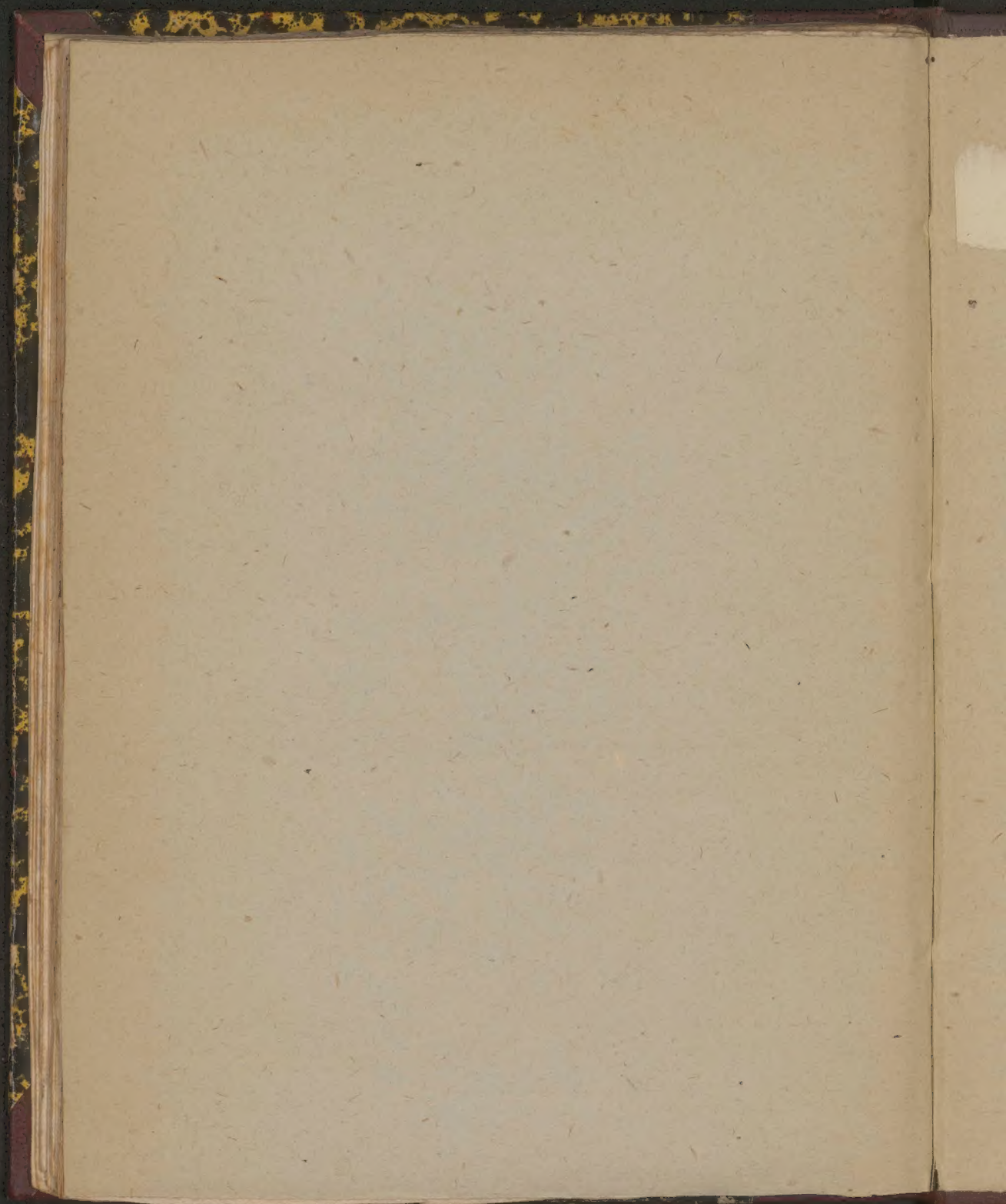
10.2
WELS-
BACH
WILFER
DORF
Dom
Domm
Walden
Dorf

Biblioteka Jagiellońska

stdr0025821

